

174. Porz. Ljubeč!

OMNES UNUM

(TODOS UNO)

1957
ŠTEV. 2

GLASILO SLOVENSКИH DUHOVNIKOV
V ZAMEJSTVU

KAZALO

škof Gregorij Rožman: „Confiteor...”	33
Franc Mihelčič: Globinska psihologija in dušno pastirstvo	35
Filip Žakelj: Srednica vseh milosti — verska resnica?	43
Anton Merkun: Ut omnes unum sint	49
Gregor Mali: † Gracijan Heric	54
Anton Orehar: † Janez Klemenčič	56
Filip Žakelj: † Jožef Klopčič	57
Novice od povesod	58
Knjige	63
Po katoliškem svetu	64

Glede vseh upravnih zadev in poravnave naročnine se obračajte naravnost na upravo: Rev. Stanko Škrbe, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina, ali pa na sledeče sobrate poverjenike:

Kanada: Rev. Anton Vukšinič, 146 Bell Street, Port Colborne, Ontario.

U. S. A.: Rev. Karel Pečovnik, St. Petr's Church, Dumont, Minn.

Čile: Rev. dr. Anton Trdan, Capellán, Hacienda Aculeo, Est. Hospital, Chile

Italija: Rev. Tone Iskra, Chiesa del S. Nome di Maria, Foro Traiano 89, Roma

Trst: Rev. Jože Jamnik, Via Nazionale 89, Marianum, Opčine Trieste.

Gorica: Mons. dr. Franc Močnik, Via Don Bosco 3, Gorizia.

Avstrija: Rev. Vinko Zaletel, Viktringer Ring 26, Klagenfurt.

Ostala Evropa: Rev. Zdravko Reven, Grand' Rue, 37, Charleroi, Belgique.

Naročnina: Za Argentino in Čile 40 argentinskih pesov. Za U. S. A. 2.50 dolarja. Za vse ostale dežele vrednost zamenjave 2.50 dolarja. Kdor želi, more poravnati naročnino z mašnimi štipendiji. To velja zlasti za Evropo. Opraviti je treba tri sv. maše. Naj nihče ne opravi maš prej, dokler mu ni sporočeno, da so namenjeni zanj že določeni. Maše, za katere nam ni sporočeno, da so sprejete oz. opravljene, amatrmo za neopravljene in naročnino za neporavnano.

Uprava

OMNES UNUM

GLASILO SLOVENSКИH DUHOVNIKOV V ZAMEJSTVU

LETO IV

1957

ŠTEV. 2

„Confiteor...“

Škof Gregorij Rožman, Argentina

Kolikokrat recitiramo Confiteor, javno izpoved, pa morda premalo prodremo v vsebino. Na nekih duhovnih vajah sem našel nekaj namigov za meditacijo o Confiteorju. Morda ne bo odveč, ako podam nekaj točk za takopremišljevanje.

Stojim pred oltarjem. Globoko sklonjen začnem s priznanjem in samobožjo, da sem grešnik, grešnik, velik grešnik. Nvreden vršiti presveto opravilo si le zaradi neskončnega božjega usmiljenja upam pristopiti. Vsa preteklost mi očita grehe v mislih, besedah in dejanjih, zanemarjene in opuščene dolžnosti, in kar sem dobrega napravil, ni povsem čisto pred Bogom, dovolj je primešanega samoljubja in sebičnosti. Sam sebi sicer morem skrivati ta dejstva in se izgovarjati pred lastno vestjo, toda pred oltarjem se ne izpovedujem sebi, ne molčati dolžnemu spovedniku, ampak najprej in predvsem „Bogu vsemogočnemu“, ki preiskuje srca in obisti“ (Jer 17, 10), ki so mu odkrite najtajnejše želje in poželjenja, ki se vzbujajo v meni. Njemu priznam svojo grešnost; njemu, ki je moj Sodnik, se obtožim pred vsako daritvijo in ponižno izjavim, da sem grešil, mnogo grešil. Če se je Zaharija vstrašil in ga je obšla groza, ko je stal angel pred njim, če se je brezgrešna Devica Marija prestrašila, ko ji je angel Gabriel prinesel oznanilo iz nebes, kaj naj občutim jaz, grešen človek, vpričo vsevednega in neskončno svetega Boga? Toda, glej, nova krivda, ko tolikokrat malomarno, skoraj mehanično recitiram svoj Confiteor, ne da bi se zavedal, komu izpovedujem svoje „brezšteviline grehe, žalitve in malomarnosti“, za katere nameravam opraviti zadostilno daritev svete maše.

Iskajoč pomoči in priprošnje se od vsemogočnega Boga obrnem k bl. Mariji vedno Devici. Grešnik stopim pred brezgrešno, brezmadežno Mater Jezusovo, njej, žalosten otrok, priznam svoje grehe. Mati božja ni nikdar okusila pekočih očitkov vesti ne grenkega kesanja, saj nikdar nič grešnega ni zasenčilo lepote in čistosti njene duše. Toda pod križem svojega Sina je spoznala globlje kot kateri drugi človek hudobijo greha in čutila grozne srčne bolečine zavoljo naših grehov. Iz lastnega doživljanja ve, kako silno zlo je greh in kako jih neskončno sveti in pravični Bog sodi. Marija, kraljica in mati duhovnikov, želi, da bi vsakokrat pristopil k oltarju do zadnjega vlakna srca očiščen vsega grešnega. Kakor je ona vsa čista, sveta in brezmadežna Jezusa rodila in v jasli položila, tako želi,

da bi tudi jaz „z neoskrunjenim duhom, nedolžnim srcem in čistim telesom“ položil konsekrirano hostijo na oltar in jo pri obhajilu zaužil. O Mati Marija, kako stojim ob tebi? Kako daleč sem vendar od tebe, presveta in prečista Devica!

Izpovem se blaženemu Mihaelu nadangelu, vodniku nebeške vojne. Njemu, ki je Luciferja in njegove angele z božjo pomočjo vrgel v pekel in je od tedaj pomočnik v boju zoper zalezovanje hudega duha in voditelj duš v nebesa. Jaz pa se moram pred njim obtožiti, da sem se dal satanu ujeti v njegove mreže, da sem bil tolikokrat len in neodločen v boju zoper hudičevo zlobnost. Naj sliši močni vojvoda nebeški moje priznanje: grešil sem. in naj je priča mojega resničnega kesanja.

Izpovem se svetnikom: Janezu Krstniku, ki je bil že v materinem telesu posvečen in očiščen izvirnega greha, ki je pripravljaj pot Gospodu, kakor bi jo moral jaz po svoji sveti službi pripravljati v duše vernikov. Njemu, o katerem je sam Jezus rekel: „Med rojenimi od žena ni vstal nobeden večji ko Janez Krstnik“ (Mt 11, 11), se izpovem, da sem tolikokrat svojo službo zanemarjal in brez prave gorečnosti površno pripravljaj pot Gospodu. — Izpovem se svetima apostoloma Petru in Pavlu, stebroma svete Cerkve. Skali, na kateri ima tudi moje duhovništvo trden temelj; priznavam, da v ljubezni do Jezusa včasih bolj pojemam, ko rastem, pa bi moral imeti „večjo ljubezen“ do črede Gosnodove ko drugi, ki jih Jezus ni poklical, da bi jo pasli. Apostolu narodov, katerega je „vnamaia ljubezen Kristusova“ (2 Kor 5, 14), se obtožim, da mene v mnogih dejanjih ni vodila ljubezen Kristusova marveč ljubezen do samega sebe in da je v mnogočem manjkala ljubezen, brez katere mi vse drugo „nič ne koristi“ (1 Kor 13, 3).

Končno se izpovem „vam bratje“. Prvotno je veljala ta izpoved sobratom-duhovnikom, ki so stali okrog oltarja, danes je naslovljena na vernike, katere predstavljajo pri oltarju mašni strežniki. Da, tudi tem se izpovem, ponižam se pred Bogom in pred njimi, kakršni pač so. Morda so v siju krstne nedolžnosti Jezusu nad vse ljubi, morda pa so v pubertetni dobi že v težkih bojih in padajo iz greha v greh — enim in drugim se priznam za grešnika in po njih vernikom, ki so navzoči pri maši. Vsem tem izpovem in nič ne olepšavam in se nič ne izgovarjam, ampak priznam, da sem grešil veliko v mislih, v besedah in dejanju: po svoji krivdi, po svoji krivdi, po svoji preveliki krivdi!

Tako — izpovedal in obtožil sem se! Zdaj pa, Gospod, čakam na tvoj odgovor. Sodnik si, a tudi usmiljen Bog. Upam, da boš skesanemu odgovoril z usmiljenjem, oproščenjem in odpuščanjem. Upam da, a moje upanje samo je morda preslabo, potrebujem zagovornikov, priprošnjikov, da bom bolj vreden in bolje pripravljen na usmiljenje, ki pomeni zame zveličanje. Zaradi tega se zopet obrnem na vse tiste, katerim sem prej ponižno in odkrito priznal svojo preveliko krivdo. Ker je moja krivda tolikšna in je mojih grehov tako veliko število, prosim blaženo Marijo vedno Devico in nadangela Mihaela, Janeza Krstnika in apostola Petra in Pavla in tudi moje strežnike pri oltarju in vernike v cerkvi: „molite zame pri Gospodu, našem Bogu“. Mogočni priprošnjiki so, najbližji prestolu božjega usmiljenja, zaradi tega trdno upam, da mi bo Gospod po njihovi priprošnji „pokazal svoje usmiljenje in dal svoje zveličanje“. Obetajoče se glasijo besede asistentov: Misereatur... Indulgentiam..., da potolažen krepko odgovorim: Amen... Amen! Nato, dasi nevreden, vendar z vero in upanjem stopim gori k oltarju, ga poljubim in pričnem sveto daritev.

Globinska psihologija in dušno pastirstvo

Franc Mihelčič, Avstrija

Uvod

Takoj v začetku razprave poudarjam, da govori o psihološki, to je naravni plati človeka in abstrahira od nadnaravnih komponent v njegovi duševnosti. Tako razpravljanje je upravičeno, ker je tudi kristjan resnično človek. Z drugo besedo: „*gratia non destruit naturam, sed perficit*“. S tem je sicer rešeno, da psiholog sam ne prodre v celoto in zadnjo globino človeške duše, a tudi, da ne sme in ne more mimo naravnih elementov njegove duševnosti, na podlagi katerih se razvija nadnaravno življenje.

Glede teh elementov pa je moderna psihologija odkrila mnogo novega in koristnega, kar bi moral vedeti vsak dušni pastir, komur je za resnično uspešnost njegovega dela. Nekaj tega bi hotela nuditi ta razprava, predvsem kar se tiče izsledkov globinske psihologije. Ti pripomorejo dušnemu pastirju predvsem pri ugotavljanju nevroz in raznih dušnih konfliktov, potem pa tudi pri vzgoji resnične npravne osebnosti.

Najprej nekaj o pojmu globinske psihologije.

V zadnjih letih se precej razpravlja o globinski psihologiji in psihoanalizi ter odnosih dušnega pastirstva do njih. Iz vrst dušnih pastirjev je slišati razna mnenja, ki so deloma še vedno odklonilna ali vsaj nezaupna, skeptična. Razlogi odklankanja ali skepse so predvsem štirje; prvi: istovetenje globinske psihologije s psihoanalizo, oziroma celo psihoterapijo; drugi: napačno mnenje o psihoanalizi, ki pretirava pomen seksualnosti za duševno življenje; tretji: istovetenje Freudovega materialističnega svetovnega nazora z njegovimi izsledki in četrti: napačno in zmotno mnenje, da skuša globinska psihologija ali bolje psihoanaliza zmanjšati človekovo krivdo in odgovornost.

Kako je s temi razlogi?

Globinska psihologija nas uči, da zajema naše duševno življenje ne le iz zavesti, marveč tudi iz podzvesti in da prav ta podzavest vpliva najmočnejše na naše zavestno zadržanje. To misel je lepo izrazil že sv. Avguštin, ko je dejal: „*Scis hoc, sed scire te nescis*“ (De Trin. XIV, 7). Po naše: „Ti veš to, pa se ne zavedaš, da veš.“

Psihoanaliza pa gre za tem, da prodre v dno duše, v njene zadnje naravne globine, do podzvesti, da privede to, kar je v njej kvarnega, v zavest in tako odstrani nje kvarni vpliv ter omogoči normalno življenje duševnih bolezni; tudi v duševno zdravem in normalnem človeku so motnje, ki izhajajo iz podzvesti in ki so, kakor uči prav psihoanaliza, nabrane večinoma v zgodnji mladosti. Kadar pa gre za zdravljenje psihogenih obolenj, n. pr. nevroz, govorimo o psihoterapiji. Dandanes dobiva tudi v medicini psihoanaliza, oziroma globinska psihologija vedno večji vpliv in je nastala ob njej nova medicinska šola, ki priznava in uči, da so mnoge telesne bolezni posledica duševnih konfliktov (psiho-

genska obolenja) in da jih je mogoče zdraviti le preko duše. Ta medicina, katere najvidnejši zastopnik je prof. dr. Weissäcker, nosi ime psihosomatska medicina, torej medicina, ki prizna, da je človek iz duše in telesa, ki učinkujeta drug na drugega tako pri zdravju, kot v bolezni.

Freud je bil sicer materialist a v mnogočem daleč pred svojimi sodobniki, kajti priznal je tudi dušo. Prav njegova zasluga je, da so že takrat začeli poudarjati veljavo duše. Njegove izsledke, ki jih moramo priznati kot pozitivne tudi mi, bi mogli takole zajeti:

1. V človekovi duši je neko področje, ki je podzavestno, ki pa zelo vpliva na človekovo zadržanje; v tej coni so korenine nagonov in slepih, primitivnih življenjskih sil.

2. Med temi silami ima važno (ne edino) vlogo seksualna libido, ki pa je le ena od mnogih, a morda najmočnejša.

3. Gotovi vtisi, ki jih človek zavestno ne predela, zlasti iz zgodnje mladosti, se ohranjajo v podzavesti in vplivajo na oblikovanje osebe in njeno zadržanje.

4. Nevroza je znak deformacije resnične osebnosti in nastaja iz konflikta med duševnimi podzavestnimi silami, med tem, kar bi moralo biti in tem, kar v resnici je.

5. Želje in nagibi nastopajo v podzavesti in vplivajo na življenje; njih kvarni vpliv je mogoče preprečiti le potom analize (psihoanalize, to je prodora v podzavest).

6. Psihoterapija more ozdraviti mnogo primerov nevroz ali jih vsaj olajšati ter pomagati človeku do normalnih razmer in pravih odnosov do sebe, bližnjega, družbe in Boga.

7. Psihoterapija poteka deloma pod vplivom razgovorov, deloma pod vplivom osebnosti zdravnika.

8. Globinska psihologija obeta odkriti nova spoznanja onih elementov, ki odločajo o umetnosti, morali, veri in zlasti vzgoji.

Seksualnost je le eden od činiteljev, ki vplivajo na zadržanje človeka. Če ji pripisuje Freud odločilen vpliv, je njegovo sebnostno mnenje, njegova hipoteza. Prav Adler, tudi priznan psihoanalitik, pa uči, da je težnja po uveljavljanju odločilni činitelj v človekovem življenju.

Naj zavzamemo do Freuda kakršnokoli stališče, ne moremo tajiti njegovih zaslug, ki si jih je pridobil, da je izsledil dejstva, ki se jih poslužuje dandanes zdravstvo za zdravljenje duševnih obolenj (psihoterapija) in tudi mnogih telesnih (psihosomatska medicina), ki pa služijo tudi v vzgoji in morejo služiti tudi v dušnem pastirstvu.

Napačno je mnenje, to sem omenil že v začetku, da skuša psihoanaliza ali globinska psihologija zmanjšati odgovornost in dokazati na podlagi izsledkov nekak determinizem v njegovem delovanju. V resnici uči, kar tako jasno pove prav Adler, da je človek v svojih dejanjih svoboden in da sam odloča o tem, kar je prinesel s seboj. Takole pravi: „Ni toliko važno, kar je kdo prinesel s seboj, kot ono, kako prinešeno uporabi.“ Iz tega sledi, da človek ni vezan na to, kar ima, marveč in to je važno, da o tem sam, svobodno odloča. Prav Adlerjeva šola poudarja človekovo odgovornost za svoja dejanja.

Globinska psihologija uči, da se gradi človekovo osebnost iz treh plasti in sicer iz zavestnega jaza, ki sprejema vtise od zunaj, od nadjaza, ki obvlada

želje, gone itd. v podzavesti in jih cenzurira ter jim dovoli ali ne dovoli v zavest, to se pravi, jih potisne v podzavest; ter končno iz podzavesti, v kateri deluje goni ter primitivne življenjske sile. Naloga jaza, zavesti, je, spraviti v sklad iz podzavesti vstajajoče sile, zahteve nagonov, z možnostmi in težavami, ter zahtevami, ki prihajajo iz okolja in nadjaza. Če se to ne posreči, nastajajo konflikti, spori, ki povzročajo nevroze.

Glede osnovnih sil v duševnem življenju poznamo v psihoanalizi tri smeri; prva, ki jo kratko imenujemo psihoanalitična ali Freudova šola ali smer, uči, da obvlada vsako dušno zahtevo libido, ki je pravzaprav vir zahtev. Druga šola je individualno psihološka ali Adlerjeva, ki uči, da je vir zahtev uveljavljanje jaza. Tretja, Jungova šola, ki ji pravimo tudi analitična šola, pa polaga važnost na kolektivno podzavest, to je na nekaj, kar je podedoval človek že kot človek (pa ne kot potomec živali, ampak prvega človeškega para).

Vse tri šole polagajo veliko važnost na podzavest in vidijo svoj cilj prav v razkritju te; prav tako stoje vse tri na stališču, da nastopijo najvažnejši in najodločilnejši potiski v podzavest že v zgodnji mladosti. Razlikujejo pa se v različnem gledanju na podzavestno, kot sem omenil zgoraj.

Ko smo si to ogledali in se seznanili z osnovnimi mislimi globinske psihologije, pogledjmo, kaj more dati ta dušnemu pastirju kot vzgojitelju in pastirju.

GLOBALNA PSIHOLOGIJA IN VZGOJA

a) Splošno

Ni moj namen načenjati problem vzgoje v celoti, marveč le v toliko, kolikor zadene dušnega pastirja, ki mora pomagati naravno izoblikovanim otrokom božjim, da se razvijejo v sinove in hčere božje. Zavedati se moramo namreč, da gradi milost na naravo in da ima Jung popolnoma prav, ko trdi, da „Bog ne more uspevati v podhranjeni osebi“.

Kar najbolj zanima dušnega pastirja pri tem vzgojnem problemu, je vprašanje, kako naj se razvija človeškost, da sprejme evangelij in vse nadnaravno, in sicer tako, da človeka dvigne in preoblikuje. Vera namreč deluje globlje kot znanje samo, ker zajame vsega človeka in najbolj tam, odkoder izhaja vodstvo in obvladanje človeka, to je v njegovem jedru, v njegovi osebi. Vera, ki ni poznanje in sprejetje resnic, marveč srečanje z resnično nadnaravo (kajti „kristjan pritrdi“, pravi Schmaus, „v veri ne le in ne najprej veljavnim resnicam, marveč živi, osebnostni resničnosti“), se posebno izraža v odnosu človeka do resničnega Boga, ki je prišel med ljudi v Kristusu in je zdaj neviden. Vera je klic božji človeku in odgovor tega na ta klic. Guardini pravi: „Stvari nastanejo na božjo besedo, oseba pa na njegov klic.“

Če pa naj vera oblikuje človeka tako, da zajame vso njegovo osebo, tedaj se mora obrniti nanj individualno, personalno. To je zlasti potrebno dandanes, ko izgublja dušno pastirstvo svoje sile na široke plasti. Mora se omejiti bolj in bolj na individualno delo. Ker pa je tako, tedaj je potrebno, da si je dušni pastir na jasnem glede nekaterih postulatov za to važno delo individualnega oblikovanja osebe.

1. Človek je iz duše in telesa in more svoje življenje uravnati bodisi tako, da ga s tem, da obvlada svoje gone, obvlada, ali pa da se da voditi od njih.

Naloga človeka kot razumnega bitja je, osebno in odgovorno urejati vse svoje zmožnosti, tudi nagone.

2. Oseba je poedinec v duhovnem redu, kot pravi Walter Brugger. Vsaka oseba je enkratna, nič je ne more nadomestiti ali zamenjati. Odtod vsa njena odlika, njena vrednost, ki prepovedujeta izrabljati osebo kot reč ali sredstvo za dosego kakega namena.

3. Oseba je nosilec vseh življenjskih pojavov poedinca, ona misli z razumom, hoče z voljo in je v zvezi s svetom po svojih čutih. Naloga vzgoje je torej usposobiti to osebo, da podredi vse ostalo svoji službi.

4. Oseba je torej izhodišče in smoter vseh življenjskih pojavov, je pa tudi njih središče, ki nosi vso odgovornost zanje. Je sicer sama v sebi zaokrožena, ni pa ločena od ostalega sveta, marveč je usmerjena v srečanje z bližnjim, s ti-jem, ob čemer se more šele popolnoma razviti. Od načina, kako se to srečanje aktira, zavisi pravilno izoblikovanje osebe.

5. Oseba živi samostojno življenje, neodvisno od javnega mnjenja, od mase, od okolja, ker je sama zase odgovorna. Da se pa to zgodi, se mora aktivirati, mora priti do bivanja, eksistence, mora zadobiti neko osebno zadržanje, ki daje človeku nek poseben značaj, mora zoreti in dozoreti. In pomoč pri tem uresničevanju osebnosti, pri tem realiziranju osebnosti, zorenju človeka, da je ves sam in samo on, pri tej individuaciji, kot imenuje ta proces Jung, sodeluje dušni pastir obenem z ostalimi vzgojitelji (ki pa žal pogosto premalo ali nič ne pomagajo v označeni smeri). Kako pa naj dušni pastir res sodeluje pri oblikovanju in zorenju otrok božjih v sinove in hčere božje, če pa ni dana tem otrokom božjim niti naravna osnova za ono odgovornost napram sebi, Bogu in napram družbi, ki naj nosi potem odgovornost v nadnaravni sferi, odgovornost za čast Očeta in njegovo kraljestvo na zemlji?

6. Dušni pastir more in mora izrabiti vsako priložnost, zlasti vsak osebni stik za to, da zbudi k aktiviranju osebe, pomagati, da se ta dvigne do res osebnega zadržanja do Boga, ki je Oče. Prav to prizadevanje, da dobi nadnaravno vpliv na naravno v človeku, da prevzame njegovo osebo, ki potem usmerja in vodi v polni odgovornosti vse svoje sposobnosti, nagone in želje v skladu z razodetjem, je naloga poedinca in dušnega pastirja. Tako dobi vera in krščanska krepakost ne le vpliv na um in voljo, mraveč na vsega človeka. Vera ni več nekaj ob življenju, marveč je v življenju, ni le nekaj abstraktnega, marveč konkretnega, realiziranega, ki sili k zunanjemu udejstvovanju.

Prav pri tem dušnopastirskem in vzgojnem delu more in hoče nuditi globinska psihologija pomoč dušnemu pastirju in vzgojitelju. Ona zajame človeka v njegovi naravni globini, v notranjosti duše in omogoča vzgojitelju stopiti v stik z njo tam, kjer je najvažnejše, kjer more začeti graditi nadnaravno.

Pogosto primerjajo vzgojitelja kiparju, ki kleše iz neobdelanega kamna podobo, kip. Toda razlika med kiparjem na eni strani ter vzgojiteljem na drugi je velika; oni ima opraviti z neživo snovjo, ta pa ne le z organizmom, marveč z razumnim bitjem, ki je poleg tega še obdarovano s svobodno voljo in, tega ne smemo pozabiti, pod težo posledic izvirnega greha.

Vzgoja ima za cilj zgraditi osebnost, pomagati mu, da se razvije v zares zrelo osebo, ki naj usmerja vse tri zgoraj naštetje plasti duše, jih koordinira tako, da zavlada med njimi harmonija in jim da osebnostni, personalni značaj.

Človek se mora spričo življenjskih nalog znajti in se po svoji vesti odločiti za resnično in dobro.

Vzgoja obsega štiri naloge, katerih vsaka je pogoj naslednje in obenem pogoj predhodne. Prva naloga je izoblikovati **lastno osebnost**, odkriti svoj lastni jaz in mu pomagati, da se uveljavi. To pomeni isto, kot podrediti svoji osebnosti in svoji vesti vse nižje v človeku, strasti, nagone, čustva td. Druga naloga je, pravilno se srečati z bližnjim, zlasti z **drugim spolom**, to je, najti pravilno zadržanje do njega, videti v njem tistega, ki nam ga je poslal Bog, da mu pomagamo najti sebe in Boga, in ki naj nam pomaga najti in doseči svoj zadnji cilj. Tretja naloga je **znajti se v družbi**, spoznati njen pomen, njene pravice, naše dolžnosti in urediti do nje svoje odnose; četrta pa je, **znajti se z Bogom**, najti in urediti svoje odnose do njega.

Če le eno teh nalog zanemari ali opusti, ostane dušni organ, ki mu ta naloga pripada, nerazvit, okrne, se odtegne kontroli osebe in živi tiho, življenje v podzavesti ter povzroča kot tujec v telesu, duševne motnje, ki se pogosto izražajo v najrazličnejših oblikah, tudi v telesnih obolenjih, nervoza. Človek je na nekem polju svojega osebnega udejstvovanja odpovedal.

Zato pa je naloga aktuirati svojo osebnost na vseh štirih omenjenih poljih, ne le naravna, marveč tudi verska zahteva. Ta namreč terja od nas, da skušamo izoblikovati same sebe po vzoru Očeta, ki je v nebesih („Bodite popolni, kakor je vaš Oče nebeški popoln“ (Mt 5, 48), kar pa moremo doseči le, če smo zadostili naravni zahtevi po uresničenju osebe (postavili naravni temelj nadnaravnemu).

Zapoved ljubezni pa zahteva prav tako, da ne zanemarimo sami sebe, marveč, da razvijemo vse svoje naravne darove v skladu z namenom, ki ga ima Bog z nami. Ne enkrat, bogve kolikokrat smo govorili in govorimo vernikom, da ne smejo zakopati božjih darov, marveč, da morajo z njimi kupčevati, jih razvijati, da se izoblikuje čim bolj v njih božja podoba, ki jo je položil Stvarnik v dušo vsakega, ko ga je poklical v bivanje. Kot kristjani pa imamo vtisnjeno v dušo tudi podobo Sinu božjega, ki nam kaže smer našega konkretnega oblikovanja. Tako stopata pred kristjana dve nalogi, prva izpolniti svoje naravne darove in jih razviti, potem pa druga, oblikovati v sebi čim popolnejšo podobo kristjana, to je krščansko življenje.

b) Samovzgoja

Samovzgojo spremljajo neštete nevarnosti. Ena izvira iz človeka samega, ki more **nekontroliran** zaiti v zmotno zadržanje do okolja, ker si pridobi (radi avtomatičnega reagiranja na vplive okolja) neko določeno gledanje in vrednotenje, ki ni pravilno, ki ne odgovarja resničnosti. Samovzgoja ima nalogo bolj in bolj se približevati idealu, t. j. zamisli, ki jo ima Bog o vsakem izmed nas, gojiti to, kar je v skladu s tem idealom, odklanjati in odstranjati, kar mu nasprotuje. Kaj lahko pa se zgodi, da človek, prepuščen sam sebi, zamenja eno z drugim, da se moti.

Na drugi strani more okolje zastirati pravo in resnično osebnost ter pripomoči, da se namesto nje izoblikuje nekaj nepristnega, narejenega, to se pravi, neka določena podzavestna drža do bližnjega, družbe, sebe in Boga. Naj omenim le en primer, ki nam to pojasni. Menda smo že večkrat opazili, da je oficir, po-

klicni vojak povsod vojak, ne le v kasarni in vežbališču, marveč tudi doma v družini, v družbi, na cesti. Učitelj si pridobi neko zadržanje, ki ga napravlja učitelja ne le v šoli, marveč tudi doma. Primerov je v življenju dovolj. Eden od činiteljev, ki oblikujejo nepristno osebo, ali kot jo imenujemo kasneje, masko, je namreč poklic; so pa še drugi, n. pr. vzgoja, šola itd., ker hoče učitelj ali vzgojitelj, da so otroci taki, kakršen je sam.

Tako samovzgoja, kot vzgoja, in razni drugi vplivi morejo povzročiti razvoj maske, nepristne osebe ter prisiliti resnično osebo, resnični jaz, v neznano podzavestno življenje, kjer životari in je brez vpliva na zunanje življenje, ki ga potem usmerja nepristni jaz, senca pravega jaza, maska. Tako se pojavijo pogosto dejanja, ki niso obvladana, marveč prisilna, ali celo notranji spori, konflikti, ki povzročijo tudi bolezenske pojave, nevroze.

Tako samovzgoja, kot vzgoja more torej povzročiti izoblikovanje neprave osebnosti. Globinska psihologija s psihoanalizo pa kažeta na sredstva, kako preprečiti razvoj maske ali neprave osebnosti in kako pomagati k razvoju prave osebnosti, oziroma, kako razbiti masko, če se je že razvila, in vrniti osebi svobodo, da se nemoteno razvije in sama odloča o sebi.

Človek za masko ni naraven in pristen; to čuti sam in čutijo vsi, ki pridejo z njim v stik, zlasti, če imajo nekoliko psihološkega čuta in znanja. Iz besed, iz zadržanja takega človeka izhaja nekaj, kar nosi pečat nepristnosti, nečesa tujega in nenaravnega. Posebno občuti to on sam, kadar pade beseda kritike, ali ob nenadni težavi, oviri, razočaranju; zbudi se notranji odpor, opravičevanje, iskanje novih argumentov, sovražno zadržanje, antipatija, nemir in podobno. Vse to dokazuje, da se nekaj v njegovi notranjosti giblje, da nekaj z njim ni v redu. Če se kaj takega ugotovi, je treba človeku pomagati, da se ono, kar je v njem pristnega okrepi in raztrga vezi nepristnosti oz. maske. Prepustiti človeka samemu sebi bi pomenilo, prepustiti ga nevarnosti, da se utrdi v napačnem zadržanju, da zamori ono iskro pristnosti, ki še tli v njem. Koliko je vreden v takih primerih zvest prijatelj, razumevajoč dušni pastir, ki ima zaupanje mladega človeka! Gorje pa mlademu človeku, če je sam ali obdan od nepravih prijateljev!

c) Vzgoja v družinah

Brez dvoma so družine poklicane, da so prva in najbolj naravna vzgajališča. Šole in vzgojni zavodi so le pomoč pri tem delu.

Da je družina ona naravna celica, kjer naj bi bil otrok najvarneje in najbolj shranjen, da je družina prvo in najbolj naravno vzgajališče, kjer se polagajo temelji za razvoj bodoče osebnosti, je znano in ni treba ponavljati, še manj dokazovati.

Toda, če drži, kar smo povedali zgoraj o samovzgoji in vzgoji osebnosti in tudi krščanske osebnosti, tedaj mora upoštevati družinska vzgoja nekatere stvari, če noče, da je tako ena kot druga vzgoja nična.

Prvo, kar morajo vedeti starši, je, da predstavljajo oni otroku Boga, da je vsa njihova avtoriteta res od Boga in da si morajo prizadevati tako živeti in ravnati, da ne bo otrok v svoji notranjosti nad „Bogom“ razočaran, da ne bo radi tega trpel na svoji duši. Od obeh roditeljev je zlasti oče tisti, ki je kateksohen namestnik božji, v katerem vidi otrok Boga-Očeta, na katerega misli, kadar sliši imenovati nebeškega Očeta. Nekdo, ki je to dobro razumel, je dejal, da

naj bi očetje vsak dan molili: „Daj, Gospod, uči me tebe pred otroci vredno zastopati.“ Brezdvoma manjka tega večini, tudi naših dobrih krščanskih očetov. Morda bi bilo treba to našim očetom močno polagati na srce in jim pomagati z nasveti, da morejo to svojo nalogo uspešno vršiti.

Toda to ne velja le za očete, marveč za vse, ki predstavljajo Boga, ki govore pred otroci v imenu božjem, ki veljajo pred njimi za namestnike nebeskega Očeta.

Radi tega je potrebno, da se tako očetje, kot vsi, ki veljajo pred otroci za namestnike božje, varujejo vsega, kar bi jim moglo krono božjega namestništva omadeževati. To bi moglo po njihovi krivdi povzročiti v otrokovi duši razočaranje in kot posledico tega napačne projekcije na Boga, ki bi si ga nekako zamišljali takega, kot je njihov oče.

Kako malo pa je očetov, ki bi si prizadevali vršiti uspešno to nalogo. Kako malo jih je, ki bi se te naloge sploh zavedali. Posebno danes, ko so odnosi med otroci in stariši drugačni, kot so bili n. pr. pred dvema generacijama. To čutijo starejši stariši sami. Te razmere zahtevajo drugačno pojmovanje namestništva božjega, kot pred recimo 60, 80 leti. Takrat je bilo dovolj, da se je oče skliceval na božje avtoriteto, da je opozoril otroke na četrto božjo zapoved. Odkar pa se je tudi to pojmovanje sekulariziralo, so stariši le še reditelji, otroci pa le še rejenci. Od takrat ne zadošča več sklicevati se na božjo avtoriteto. Ta sprememba sega globoko ne le v družinsko življenje, marveč tudi v celotno vzgojo.

Dejal sem že, da morejo zlasti očetje, ki so po naravi in božji volji predstavniki božji, zelo kvarno vplivati na otroke, če povzročajo s svojim življenjem napačne projekcije na Boga-Očeta. Oče, ki živi slabo, ki je pijanec, goljuf, pretepač, nezvest ženi in družini, prestrog in preuraden doma itd. ali, ki prezira božje zapovedi, je kriv, da projicira otrok to, kar vidi na očetu, na Boga, da si predstavlja tega takega, kakršen je oče. To je razumljivo; saj stopi že pri besedi „Bog-Oče“ pred otrokovo dušo podoba lastnega očeta. Kar pa je najhuje in kar ima zelo težke posledice za vse življenje je, da ostane ta projekcija iz otroških let v duši otroka in usmerja njegovo zadržanje napram Bogu.

Prav tako morejo povzročiti stariši pri napačni vzgoji usodne konflikte v dušah otrok, če ne znajo z njimi pravilno ravnati. Naj zadošča en primer. Oče, poklicni oficir, vzgaja otroka, edinega sina, prav po vojaško. Ne dovoli mu prosto se igrati, zahteva le samo vršenje dolžnosti. Otrok ne sme nikoli igrati s svojimi tovariši, še manj poskočiti v stanovanju; naloga in dolžnost sta prvo in edino! In kako se razvija ta otrok? Ko pride v šolo, se ne more na noben način vživeti v skupnost. Niti pisanju se ne more privaditi. Če začne pisati, mu zmanjka prostora, ker piše črke, ki so bile čez vso stran. Učitelj, brihten človek, kmalu zasledi vzrok tega pojava: utesnjena osebnost. Zato dovoli dečku, da piše in riše z barvastimi kredami, kar in kakor sam hoče. To gre tonko časa, da začne otrok sam od sebe pisati in risati vedno manjše črke in se kmalu privadi zahtevam in predpisom šole.

Drug primer. Starši so svojemu sinu, ki se je pripravljaj na vstop v šolo, vedno pripovedovali, kako da je učitelj strog, kako da kaznuje neposlušne učence, da jih kroti z debelo palico. Nič čudnega, da so otroka komaj pripravili, da je začel hoditi v šolo. Toda v šoli se nikakor ni mogel vživeti v skupnost. Bil je tih, sam vase zaprt, tuj učitelju in tovarišem.

Mlad, odprti učitelj je zaslutil, kje in kaj je temu pojavi vzrok in si je hotel otroka pridobiti. Kaj je storil? Vpeljal je vsak teden enkrat igranje „učitelja“, „šli so se učitelja“; kdor je hotel igrati učitelja, se je sam javil, stopil k tabli in posnemal učitelja. Med tem pa je sedel le ta v klopih in od časa do časa pri tem dečku. Po nekaj tednih takega igranja ga vpraša, če bi tudi on ne hotel igrati učitelja. Prvikrat mu deček ni odgovoril, drugikrat pa je šel k tabli. In prvi nagovor je bil: „Danes ste dobili strogega učitelja! Kdor ne bo tiho in ne bo ubogal, bo tepen. Dajte mi palico; učitelj brez palice, ni učitelj!“ Tu vidimo globlji vzrok njegovega dosedanjega zadržanja. In posledica te „igre“? Otrok se je vživel v skupnost in postal dober učenec.

Naj to o tem zadostuje.

Pa se ne dogaja, da ovirajo stariši razvoj samonikle osebnosti otroka, ker hočejo, da je tak, kakršni so oni, in da si izbere poklic, kakor so si ga oni zamislili? Ne gledajo na otroka, kakršen je, marveč, kakršnega si sami želijo, kakor so si ustvarili podobo o njem v svoji domišljiji, po svojih željah. Tako prisilijo nespametni stariši otroke živeti neko njim tuje življenje, njim lastno pa zatajiti. Taki otroci nosijo že od zgodnje mladosti tuje poteze, tujo masko na sebi. In kaj se zgodi, če se razmere spremenijo? Vsa maska pade, kulisa se poruši in otrok stoji začuden pred nepoznanim svetom, ne vedoč, kaj naj stori.

Zgodi se tudi, da trči dušni pastir na pojave v družinah, kjer oče ali mati, ali pa oba, odpovesta pri vzgoji, pa naj si enega ali drugega ni, ali pa eden ali oba nista sposobna vršiti svoje vzgojiteljske službe, ker sama nista vzgojena ali pa z drugim delom tako zaposlena, da zanemarjata vzgojno delo. Temu se pridruži še dandanes tako močno razširjeno kolektivno življenje, ki zbrisuje bolj in bolj naravno družinsko življenje. Otroci takih družin so brez vzgojiteljev, ker je njih individualni vpliv nanje nemogoč. Vse to pa ni brez hudih posledic v dušah otrok. Manjka onega, kar terja narava, namreč one povezanosti, ki je dana od narave med otroke in starše. Hudo je, če te vezi ni, hudo je, če je negativna.

Drugo, kar je bilo v zadnji generaciji že jasno, pa bo v prihodnjih še bolj, je nezrelost in zato tudi nesposobnost staršev, zlasti očetov, zastopali in nadomeščati Boga pred otroci, nastopati v njegovem imenu, z njegovo avtoriteto. Sami niso vkoreninjeni v Boga, kako naj potem predstavljajo Boga? Kako naj vidijo otroci v njih Boga? To pomanjkljivost skušajo potem nadomestiti z drugimi stvarmi, kot s spretnostjo na raznih poljih človeškega udejstvovanja, n. pr. politiki, gospodarstvu, tehniki; so vse, le očetje ne, v smislu narave in vere. Kaj naj stori dušni pastir spričo teh razmer? Kaj naj stori, ko vidi toliko „sirot“, ki imajo roditelje, le namestnikov božjih ne, le vzgojiteljev ne? Ki so zapuščeni in prepuščeni samim sebi, njih duše so zanemarjene, njih nerazviti jaz že od zgodnje mladosti vklenjen v nastajajočo masko?

Kaj naj stori? Pomagati mora izgubljene pozicije zopet osvojiti. Gre za duše, ki morajo živeti božje življenje, pa ga ne morejo, ker je njihovo človeško in naravno življenje okrnjeno. Bog pa se v okrnjenih dušah ne more razviti, pravi Jung. Treba je, da postanejo očetje zopet očetje; treba je enim zavest buditi, drugim pa pomagati, da se šele zavedo izgubljenih pozicij. Mar bi ne bilo vredno, da bi o tem več razmišljali ter o tem več pisali in govorili?

Poreče kdo: Mar ne more mati nadomestiti očeta? Torej tudi Boga?

Res more tudi mati prevzeti nalogo, ki pripada sicer očetu, če je sama v sebi zrela osebnost. To se pa zgodi le po preizkušnjah in trpljenju, če so osebni pogoji dani. Ne najdemo pogosto takih mater, kjer pa so, tam so res namestnice božje, oziroma namestnice namestnika božjega, očeta.

V nasprotnem primeru pa, če mati ni zrela, se zgodi, da išče v otroku ali otrocih tega, kar bi ji moral dati mož. Žena je namreč po naravi podobna odprti posodi, ki sprejema, ne pa daje. In tako skuša nadomestiti izgubo moža z otrokom, ki ga preveč naveže nase, v veliko škodo otroka za vse življenje. Take matere ovirajo oblikovanje otrokove osebnosti; tu trpi tudi njegova osamosvojitve, kar je zlasti nevarno za dečke.

Težko je reči kaj kvarneje vpliva na vzgojo otrok, vdovstvo mater ali ločeni zakoni. Skušnje kažejo da drugo, ker ga navadno spremlja dolga doba sporov, ki pripravljajo ločitev in borba za naklonjenost otrok, zlasti, če skušata starša drug drugega oblatiti pred otroci.

Kvarno se obnese tudi vzgoja dečkov v ženskih rokah, n. pr. med tetami in sestricami in v ženskih vzgajališčih. Pogostoma pride do nevroz, zlasti pri samostojnejših dečkih.

(Dalje prihodnjič)

Srednica vseh milosti — verska resnica?

Filip Žakelj, Argentina

Še preden je Benedikt XV. potrdil duhovne dnevnice in mašni obrazec v čast bl. Devici Mariji, Srednici vseh milosti, ter dovolil poseben praznik Matere božje, Srednice vseh milosti, srečamo misel o Marijinem vesoljnem sredništvu milosti vsaj v dveh drugih mašnih obrazcih. V prošnji na praznik posvečenja patriarhalne bazilike svete Marije Angelske, Porcijunkulske, molimo: **O Bog, ki si hotel po presveti svoji Porodnici, vzvišeni nad angelske zборе, ljudem razdeljevati vse dobrote.**¹ Na praznik bl. Device Marije čudodelne svetinje, ki ga v misijonski družbi ter po nekaterih drugih škofijah obhajajo 27. nov., pa v prošnji po obhajilu spet molimo: **Gospod, vsemogočni Bog, ki si hotel, da imamo vse po brezmadežni Porodnici tvojega Sina.**² Pij XII. v apostolski konstituciji „Sedes Sapientiae“, ki jo je podpisal preteklo leto 31. maja, na praznik bl. Device Marije, Kraljice sveta, trdi, da tisti, ki so poklicani za redovnike in duhovnike kar najbolj potrebujejo vodstva in pomoči tiste, ki je postavljena za srednico vseh milosti, ki zadevajo posvečenje, ter se po pravici imenuje Mati in Kraljica katoliškega duhovništva in apostolstva.³ To je skromno dopolnilo k članku v prejšnji številki *Omnes unum*, kjer smo poudarjali, kako od svete stolice prihaja pobuda za čiščenje Matere božje, Srednice vseh milosti. V tem članku pa bežno preglejmo, kako je v Cerkvi — med škofi in duhovniki, med bogoznanci in navadnimi verniki — vedno večje gibanje, da bi bil nauk o Mariji kot srednici vseh milosti dokončno razglašen za versko resnico.

V Rim prihaja vedno več prošenj

V tej stvari bo poročilo nekoliko pomanjkljivo, ker je težko zbrati vsa poročila. Vendar pa bo mogoče podati precej zanesljivih podrobnosti.

Prvi prosi belgijski kardinal Mercier. Meseca aprila 1921 v poslanici, v kateri priporoča vsem katoliškim škofom, naj prosijo sveti sedež za uvedbo praznika Matere božje, Srednice vseh milosti, priporoča tudi, naj se obračajo v Rim s prošnjo glede razglasitve nauka o Srednici vseh milosti kot verske resnice. Odtlej prihaja v Rim mnogo prošenj. Isti kardinal Mercier 1. nov. 1924 v obliki pisma pošlje svoji duhovščini spis: *La Médiation de la Très Sainte Vierge et la Vrai Dévotion à Marie selon l'Esprit de Grignon de Montfort*. Montfortovi redovniki ta kardinalov spis razpošljejo vsaj v tisoč izvodih vsem škofom po svetu, vsej duhovščini ter vsem redovniškim skupinam na Francoskem, v Belgiji in na Holandskem. Ta spis zelo pospeši gibanje za razglasitev te resnice. Kardinal Mercier leto pred svojo smrtjo vsak dan opravlja posebno molitev, da bi bila ta resnica razglašena z najvišjega mesta kot verska resnica, obenem pa razglašen za svetnika Ludovik Marija Grignon Monfortski, neutrudljivi apostol te resnice.⁴

Posebna knjiga, ki je izšla v treh jezikih, francoskem, angleškem in španskem — francoski naslov je: *Croisade de Saintes Messes de Notre Dame, Médiatrice de Toutes les Graces* — katero mednarodno gibanje za milijon sv. maš, ki naj bi jih opravili za pospešitev razglasitve te resnice, razpošilja škofom vsega sveta, redovniškim predstojnikom in predstojnicam po vsem svetu, v posebnem poglavju govori, kakšno je po vsem katoliškem svetu gibanje za razglasitev te resnice.

Nadškof Gawlina, nekdanji poljski vojaški škof, sedaj pa ordinarij vseh nesrečnih poljskih beguncev po svetu ter voditelj Mednarodne zveze Marijinih kongregacij, poroča, da so poljski škofje leta 1936 s plenarnega cerkvenega zbora na Jasni gori pri Mariji Czestochowski poslali v Rim prošnjo za razglasitev te resnice; prošnjo je tudi sam podpisal.⁵

Na brazilskem narodnem evharističnem kongresu v Porto Alegre leta 1948 tako prošnjo podpišejo brazilski škofje skupaj s kardinalom papeževim legatom. Leta 1952 Piju XII. izroče v imenu katoliške Brazilijske sedem zvezkov podpisov za razglasitev te resnice. Prošnjo podpiše kardinal iz Río de Janeiro, predsednik brazilske republike, 47 senatorjev, 66 poslancev in mnogo drugih vplivnih političnih osebnosti.⁶ P. Ignacij Valle, S. J., skupaj s semenišniki semenišča sv. Leopolda v Braziliji zbere v letih od 1949 do 1952 30.871 podpisov semeniščnikov ter 2.905 semeniških profesorjev med 33 narodi. Zraven se podpiše tudi 41 kardinalov, nadškofov in škofov. Te podpise izroče v 3 zvezkih Piju XII.⁷

Prvi mednarodni mariološki kongres v Rimu l. 1950 prosi: Ker so glavne osebne lastnosti blažene Device Marije: božje materinstvo, vedno devištvo, brezmadežno spočetje, telesno vnebovzetje, dogmatično že opredeljene, verniki še to žele, naj se dogmatično opredeli: da je blažena Devica Marija s Kristusom Odrešenikom pri izvršenju človeškega zveličanja tesno združena in da zatorej obstaja pri delu odrešenja resnično sodelovanje in da je tako duhovna Mati ljudi ter priprošnjica in upraviteljica vseh milosti, z eno besedo: vesoljna Srednica med Bogom in ljudmi.⁸

Osmi mednarodni marijanski kongres v Rimu pa izraža željo: Naj se od svetega očeta doseže raztegnjenje praznika blažene Device Marije, Srednice vseh milosti, na vesoljno Cerkev.⁹

Mednarodni kongres Marijinih kongregacij v Rimu v Marijinem letu pa na prvo mesto postavi resolucijo: Da se pomnoži in nadaljuje svetovni poklon Mariji, naši Materi, kongres zlasti v imenu vseh Marijinih kongregacij na svetu ponižno prosi za dogmatično opredelbo nauka o blaženi Devici Mariji, Srednici vseh milosti.¹⁰

Češčenje Matere božje, Srednice vseh milosti v Braziliji

V Braziliji se češčenje Matere božje, Srednice vseh milosti najbolj širi iz semenišča Santa Maria do Sul. 31. maja 1930 začno tam častiti podobo Matere božje, Srednice vseh milosti, posnetek majhne podobe, ki so jo dobili iz Belgije, iz nadškofije, kjer je tako goreče deloval kardinal Mercier za čast Srednice vseh milosti. Kmalu začno verniki v večjem številu romati v to semeniško cerkvico. Pred veliko revolucijo, ki je 3. okt. 1930 spravila na oblast Getulija Vargasa, verniki 4. sept. 1930 romajo za pomoč na to novo božjo pot. Santa Maria do Sul je važno železniško križišče. Boje se hudega viharja. V več mestih je ob revoluciji več mrtvih in ranjenih. V Santa Maria ni niti kapljica krvi prelita.

P. Ignacij Valle, ustanovitelj krščanskih delavskih krožkov v Braziliji, pred ustanovitvijo roma na to božjo pot. Marija da svoj blagoslov. Organizacija šteje sedaj 30 tisoč članov. Prav ti delavski krožki vneto širijo češčenje Matere božje, Srednice vseh milosti. Na narodnem cerkvenem zboru l. 1939 zboruje več kot 100 brazilskih škofov. Ti razglase Srednico vseh milosti za Kraljico in Pokroviteljico Narodne zveze delavskih krožkov. Leto kasneje v vsej Braziliji začno obhajati praznik bl. Device Marije, Srednice vseh milosti.¹¹

Milijon sv. maš za prospeh gibanja

P. Ignacij Valle pred narodnim evharističnim kongresom, ki se je 31. oktobra 1948 zaključil v Porto Alegre, napravi zaobljubo, da bo poskrbel za 1000 sv. maš po namenih Marije, Srednice vseh milosti, če bo Pij XII. v nagovoru po radiu za zaključek kongresa omenjal Marijo kot Srednico. Pij XII. jo res omenja. 8. dec. 1948 je že opravljena zadnja sv. maša; nekaj jih opravi kard. Jaime de Camara Barros, papežev legat na kongresu.

Iz tega se rodi misel, da bi v Braziliji organizirali milijon sv. maš za pospešitev razglasitve nauka o Srednici vseh milosti kot verske resnice. V Braziliji se brž oklenejo te zamisli. Kardinal iz Rio de Janeiro l. 1953 določi Estrela do Mar, revijo Marijinih kongregacij v Braziliji, za uradno glasilo te lepe zadeve. Gibanje tako postane brazilska narodna zadeva. Več škofov pošlje vernikom glede te zadeve posebne okrožnice. Škof Anton Reis iz mesta Santa Maria do Sul, kjer je središče pobožnosti do Matere božje, Srednice vseh milosti, obljubi, da bo sam opravil 1000 sv. maš in poskrbel, da bo v njegovi škofiji opravljenih 10 tisoč.¹² Škof mesta Lagos v Braziliji obljubi, da bo vsak teden do svoje smrti opravil po eno sv. mašo v ta namen. Več zvez Marijinih kongregacij se obveže, da bo v Marijinem letu poskrbelo za 100 sv. maš v ta namen. Nadškofija Belo Horizonte zbere za 5.000 sv. maš.¹³

Ob Mednarodnem kongresu Marijinih kongregacij v Rimu p. Ignacij Valle, duša vsega gibanja, prinese Piju XII. v dar dragoceni plašč, kjer je uvezena podoba Marije, Srednice vseh milosti. V imenu škofa Antona Reisa iz Santa Maria do Sul izroči Piju XII. tudi zvezek o prvih 100 tisoč opravljenih sv. mašah za pospešitev razglasitve nauka o Srednici vseh milosti za versko resnico. Isti Ignacij Valle na mednarodnem kongresu Marijinih kongregacij vso zadevo obrazloži. Zelo svetuje, naj bi mednarodna zveza Marijinih kongregacij to veliko gibanje pospeševala. Nadškof Gawlina, voditelj omenjene mednarodne zveze Marijinih kongregacij, se po razgovorih z Ign. Valle toplo zavzame za vso stvar; v posebnem pismu, kjer omenja strašno nesrečo Poljske, pa tudi toliko Marijino pomoč, slovesno obljublja, da bo vse svoje življenje vsak teden opravil po eno sv. mašo za to zadevo. Acies ordinata, osrednje glasilo Marijinih kongregacij po svetu, postane tudi svetovno glasilo „križarske vojske“ za milijon sv. maš.¹⁴

Gibanje postane mednarodno. Organizirajo tudi posebni odbor. Častni predsedniki so trije brazilski kardinali: nadškof iz Rio de Janeiro, nadškof iz Sao Paulo ter nadškof iz Bahia; dalje Vincencij Scherer, nadškof iz Porto Alegre, kjer je sedež odbora, ter nadškof Gawlina. Dejanski predsednik pa je Anton Reis, škof iz Santa Maria do Sul, glavni tajnik pa je Ign. Valle; med glavnimi odborniki oz. voditelji gibanja pa so: p. Paulussen, S. J., glavni tajnik Mednarodne zveze Marijinih kongregacij, p. Lombardi, S. J., voditelj gibanja za boljši svet ter p. Pavel Souza, S. J., namestnik voditelja Mednarodne zveze Marijinih kongregacij

Doslej se je priglasilo že več kot 20 narodnosti, ki hočejo sodelovati pri tem gibanju za milijon sv. maš. Za stoletnico lurških prikazovanj žele zbrati vsaj 500 tisoč sv. maš. P. Ignacij Valle piše: To bo največji dar, ki so ga kdaj v vsej zgodovini poklonili Materi božji in Materi ljudi. — Zadnje poročilo trdi, da je bilo do 11. marca 1956 zbranih že čez 250 tisoč sv. maš. Neki škof iz Indije (ep. Jhansiensis) obljublja, da bo v ta namen do smrtne ure vsak teden opravil po eno sv. mašo. Pij XII. 30. okt. 1955, na praznik Kristusa Kralja, v kapeli v Castel Gandolfo pred podobo Matere božje Czestochowske v prej omenjenem plašču, kjer je uvezena podoba Marije, Srednice vseh milosti, opravi sveto mašo.¹⁵

Poseben Marijin blagoslov

Od kardinalov do najbolj preprostih služkinj darujejo za sv. maše v omenjeni namen. Nekateri tovarnarji darujejo vsak mesec za določeno število sv. maš. Neki zdravnik prav tako od nagrade za vsako operacijo. Vseučiliški profesor, ki so ga zaradi razlitja možganov zdravniki že zapisali smrti, pa je ozdravel po Marijini priprošnji, plača vsak mesec za 10 sv. maš. V papeškem brazilskem zavodu v Rimu vsak dan opravijo eno sv. mašo v ta namen. Ravnatelj semenišča je imel ogromne težave pri nabiranju večje vsote denarja za zavod. Javno obljubi 1000 sv. maš po namenu omenjenega gibanja; v 15 dneh spravi skupaj ves potrební denar. Semeniščniki zadnjega letnika v tem zavodu so silno želeli, da bi bili posvečeni v Marijinem letu, posvečeni pa bi morali biti šele za veliko noč l. 1955; obljubijo, da bodo v čast Srednici vseh milosti opravili 1000 sv. maš, če jih Marija usliši in jim pomaga, da bodo posvečeni v njenem letu. Marija jih usliši; posvečenje prejmejo prav za zaključek Marijinega leta.

Ti gojenci so doslej javili že 1400 sv. maš. Premogovniško mesto Criciúma v državi Santa Catarina v Braziliji je zbralo 1277 sv. maš. Mlad bančni uradnik, ki je plačal za 1000 sv. maš, prav tisti dan, ko je plačal za zadnjo sv. mašo, prejme ravno toliko povišanje plače, kot je znesel prispevek za 1000 sv. maš. V Porto Alegre potrošijo za velikanske socialne naprave delavskih krožkov milijone cruzeirosov. Med temi deli je velikanski dom duhovnih vaj. A niti pol ure ni bilo treba, pa imajo v rokah ves denar. Najbolj pretresljiv pa je zgled preproste redovnice v sanatoriju Regina v Nova Hamburgo v Braziliji. Po izrednih težavah in nasprotovanjih le more v samostan. Njen oče pa še niti prvega sv. obhajila ni prejel. Imelda dolgo dolgo moli za očetovo spreobrnjenje. Ko zve za to gibanje, obljubi, da bo zbrala za 1000 sv. maš, da bi se oče spreobrnil. Pa še ni uspeha, ko zbere toliko število. A Imelda nadaljuje. Marija ji vztrajnost lepo poplača. Oče na svojem domu prejme prvo sv. obhajilo. Srečna hčerka, kot pravi zadnje poročilo, je doslej iz hvaležnosti zbrala že čez 4.000 sv. maš. P. Ignacij Valle, pravi, da bi lahko napisal knjigo samo o tem, kako Marija, Srednica vseh milosti, čudovito plačuje tistim, ki se za to zadevo zavzemajo.¹⁶

Češčenje bl. Device Marije, Srednice vseh milosti, med Slovenci

Posredovala sta ga nam v zadnjih desetletjih zlasti dva škofa: dr. Anton Bonaventura Jeglič in dr. Gregorij Rožman.

Treba bi bilo podrobno preučiti, ali je Ludovik Marija Grignion Montfortski veliko pomagal pri rasti pobožnosti do Srednice vseh milosti med Slovenci. Zdi se, da smo na pravi poti, ko trdimo, da je med Slovence med prvimi prinesel duha Grignionove pobožnosti in s tem češčenje Matere božje, Srednice vseh milosti nadškof Jeglič. Štiri leta pred prihodom škofa Jegliča iz Bosne v Ljubljano, kamor je bil poklican kot novi ljubljanski škof, je sarajevski nadškof dr. Josip Stadler prvič prevedel v hrvaščino Grignionovo razpravo o pravi pobožnosti do Marije. Če ne že prej, se je škof Jeglič vsaj takrat mogel zelo natančno seznaniti s to pobožnostjo. Mons. dr. Jože Jagodic pa me je pismeno opozoril na Jegličevo jutranjo molitev v Grignionovem smislu; 2. marca 1911 namreč piše v dnevniku tudi tole: „Začetku molitve sem dodal počesčenje Marije Device v smislu bl. Grigniona. Kdaj? Le vem, da še v Bosni.“¹⁷ Jegličevo škofovsko geslo: Pridi k nam tvoje kraljestvo po Mariji, je popolnoma v skladu z Grignionovim duhom prave pobožnosti do Marije. Prvi Jegličev pastirski list, v katerem razlaga svoje škofovsko vodilo, nam priča, kakšno živo vero je novi škof imel v Marijino sredništvo: „Marija je v vsakem oziru naša srednica pred Bogom.“¹⁸ Zlepa ni kdo kaj tako lepega in pristranskega napisal v slovenskem jeziku o Mariji, Srednici vseh milosti, kot škof Jeglič v svojem prvem pastirskem listu leta 1898. 15. nov. 1900 pa beremo v njegovem dnevniku kot sklep duhovnih vaj: „Vse bom delal z Marijo, zaradi Marije, v Njej in po Njej; Srce Marijino naj stopi na mesto mojega srca in vse moje življenje naj bo tako, kakor bi izviralo iz Marijinega Srca, kakor bi Marija delovala; v vsem hočem biti zavisen od moje Matere Marije.“¹⁹

Semeniška kongregacija izda l. 1912 v Ljubljani prevod Grignionove razprave o pravi pobožnosti do Matere božje.²⁰ Dr. Anton Zdešar pa izda „Kratko navodilo za pravo pobožnost do Matere božje“.²¹ Obojno delo je močno pripomoglo za utrditev pobožnosti do Srednice vseh milosti med Slovenci.

Pod škofom dr. Gregorijem Rožmanom pa sta se v ljubljanski škofiji zgodili vsaj dve stvari v čast Mariji, Srednici vseh milosti. 13. avg. 1935 Kongregacija sv. obredov na prošnjo škofa dr. Gregorija Rožmana dovoli za ljublj. škofijo praznik bl. Device Marije, Srednice vseh milosti. Škof sam pa z odlokom 1. jan. 1939 postavlja tudi ljubljansko bogoslovno semenišče pod posebno varstvo preblazene Device Marije, Srednice vseh milosti, kakor dobesedno pravi: „v trdnem upanju, da bo posredovala gojencem semenišča milost svetega duhovništva in zvestega apostolata“.²²

Dva predloga za zaključek

Tako resna nevarnost za vero med slovenskim narodom ter za poštenost slovenske mladine pod rdečim komunističnim jarmom, težko življenje Slovencev v zamejstvu, težave slovenskih rojakov v izseljenstvu ter tolika gorečnost za deviško Mater božjo po vsem katoliškem svetu nas silijo, da tudi slovenski duhovniki zelo častimo Marijo kot srednico vseh milosti. Zadoščevati moramo za grehe proti brezmadežni Materi božji, s katerimi naši slovenski brezbožniki hudo žalijo tisto, ki smo ji Slovenci toliko dolžni. Obhajamo štiridesetletnico Marijinih prikazovanj v Fatimi, bliža se petdesetletnica kronanja Marije Pomagaj na Brezjah (1. sept. 1907), po vsem katoliškem svetu se pa pripravljajo na stoletnico lurških prikazovanj. Iz teh nagibov predlagamo tele dva skromna predloga:

Lepo bi bilo, da bi morda prav za petdesetletnico kronanja Marije Pomagaj med slovenskimi izseljenci in zamejskimi Slovenci zbrali podpise za razglasitev nauka o Mariji, Srednici vseh milosti, kot verske resnice. Te podpise bi poslali sv. očetu. Mogli bi storiti podobno kakor za ponovno posvečenje slovenskega naroda brez m. Srcu Marijinemu leta 1955. Tu v Argentini je pripravljenost za to ter so pod vodstvom g. Antona Oreharja, direktorja dušnih pastirjev za slovenske izseljence, že začeli z nabiranjem podpisov. Organizacijo bi morda mogel prevzeti odbor prvih sobot.

Dalje bi bilo lepo, da bi tudi slovenski duhovniki opravili nekaj sv. maš po namenih Matere božje, Srednice vseh milosti, da bi se pospešila in čimprej dozorela razglasitev nauka o Srednici vseh milosti kot verske resnice. Morda bi mogli zbrati kakih 1000 sv. maš, ki bi jih slovensko ljudstvo oz. slovenski duhovniki poklonili Mariji kot dar za petdesetletnico kronanja Marije Pomagaj, do katere imamo vsi, doma in v tuini, toliko zaupanje. Semeniška kongregacija v Adroguetu je na predlog nekaterih duhovnikov pripravljena snrejemati poročilo o opravljenih sv. mašah v gornji namen ter število opravljenih sv. maš sporočiti v Brazilijo. Lahko pa vsak tudi sam sporoči kar na naslov: P. Ignacio del Valle, S. J., Colegio Anchieta, Porto Alegre, Rua de Caxias 1247. Caixa Postal 353, Brasil. Bolje pa je, da skupaj odpošlamo. Doslej je bilo v semeniški kaveli v Adroguetu pred oltarjem Marije Pomagaj opravljenih 62 sv. maš. Gospodje Povše Milan, dr. Branko Rozman, p. Jože Šuštar in Mavrič Marko pa so tudi priglasili okoli 22 opravljenih sv. maš.

Pri Mohorjevi družbi v Celovcu je v tisku molitvenik v čast Materi božji: „Zdrava, milosti polna“, ki ima tudi skromen namen širiti in poglobljati češčenje Matere božje, velike Pomočnice in Srednice vseh milosti tudi našemu tako preizkušenemu slovenskemu ljudstvu.

Opombe:

¹ Deus, qui per Sanctissimam Genitricem tuam... hominibus dispensari bona cuncta voluisti.

² Domine, Deus omnipotens, qui per immaculatam Genitricem Filii tui omnia nos habere voluisti.

³ „... illius ductu et auxilio summopere egent, quae gratiarum omnium ad sanctificationem spectantium Mediatrix constituta est...“: AAS, I. 48, št. 7 (31. maja 1956), 345.

⁴ Več podatkov najdeš v Marie, setp.-okt. 1952.

⁵ Acies ordinata (AO), setp.-okt. 1954, 243; prav tam, maj-junij 1955, 100.

⁶ Prav tam, jan. 1954, 18.

⁷ Prav tam, marec-april 1955, 87.

⁸ Alma Socia Christi, I. zv., Rim 1951, 298.

⁹ Prav tam, 299.

¹⁰ Compte-rendu du premier Congrès de la fédération mondiale des congrégations mariales, Rim 1955, 174/5.

¹¹ Ignacio Valle, S. J. Mouvement mondial pour la Définition dogmatique de la Médiation universelle de Marie, v Marie, jan.-febr. 1956, 22.

¹² Prav tam, 23; AO, marec-april 1955, 55.

¹³ AO, jul.-avg. 1954, 204; prav tam, maj-julij 1955, 100.

¹⁴ Prav tam, sept.-okt. 1954, 240/4.

¹⁵ Prav tam, marec-april 1956, 289/93; pod opombo 11. omenjeni članek, 23.

¹⁶ AO, marec-april 1956, 292/3; pod 11. op. omenjeni članek, 24.

¹⁷ Pr. v Marie, sept.-okt. 1952 članek p. Baliča Karla, OFM, o Grignionovi pobožnosti na Hrvatskem; Mons. dr. Jože Jagodic, Nadškof Jeglič, Celovec 1952, 246/250, glede jutrn. molitve Jegličeve pa str. 242.

¹⁸ Jagodic, Nadškof Jeglič, 247.

¹⁹ Prav tam, 246/7.

²⁰ Naslov: Marija, Kraljica sre.

²¹ Druga izdaja je izšla v Ljubljani l. 1918. O vplivu sv. Ludovika Grigniona Montfortskega med Slovenci glej: Dr. Filip Žakelj, Živi Kristusov evangelij, 2. zv., Celovec 1956, 242/3.

²² Škof. list, leta 1939, 33.

Ut omnes unum sint

Anton Merkun, U. S. A.

Največji misijon vseh časov je tu. Smo na prelomu časa in usoda vsega človeštva se v naših časih odločuje. V veliki meri se ta odločuje v Moskvi na Ruskem. Katoliških kristjanov, posebno katoliških Slovanov dolžnost je, da se zavedamo resnosti in važnosti časa. Delati moramo za cerkveno edinost. Ako Rusija postane katoliška, potem bo tudi komunizem polagoma uničen. Ako Rusija ostane komunistična, potem je velika nevarnost, da bo ves svet komunizirani in ateizirani. Krščanstvo seveda tudi v tem primeru ne bo propadlo, ampak pojde v katakombe. Toda pokončani bodo nasprotniki komunizma. Če ne vsi, vsaj velik del.

Zakaj si moramo prizadevati za cerkveno zedinjenje?

1. Gospod Jezus to želi. Ob zadnji večerji je molil: „Sveti Oče, ohrani jih v svojem imenu, ki si mi dal, da bodo eno kakor midva... A ne prosim samo zanje, ampak tudi za tiste, ki bodo po njih besedi v me verovali, da bodo vsi eno, kakor ti Oče v meni in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nama eno, da bo svet

veroval, da si me ti poslal in da si jih ljubil, kakor si mene ljubil" (Jan 17, 11-23). Po teh besedah Gospodovih je jasno, da je naša sveta dolžnost, da smo edini v veri.

2. Tudi Marija, Mati božja, naroča pastirčkom v Fatimi, naj molijo za Rusijo. Pravi: „Če bodo izpolnili mojo prošnjo, se bo Rusija spreobrnila in svetu bo zasijala doba miru. Ako pa ne, bo Rusija še nadalje razširjala svoje zmote in povzročala preganjanje Cerkve in nove vojne. Dobri bodo mučeni, veliko bodo morali trpeti, sveti oče bo veliko trpel, več narodov bo uničenih... Končno bo zmagalo moje brezmadežno Srce. Sveti oče mi bo posvetil Rusijo. Ta se bo spreobrnila in svetu zo zasijala doba trajnega miru.“

A vse te obljube so odvisne od pogoja: če bomo delali pokoro. Ako tega ne bo, bodo stiske trajale dalje. Zato je sedaj čas pokore inboljševanja. Marija hoče to.

3. Katoliška Cerkve priporoča in naroča apostolsko delo za edinost, prav posebno priporoča delo za zedinjenje pravoslavnih slovanskih narodov, zlasti Rusije, s katoliško Cerkvijo. Navedimo za to samo nekatere primere. Leon XIII. je izdal okrožnico na slovanske narode „Grande munus“ l. 1880. Ustanovil je tudi več semenišč za vzhodne duhovnike. V okrožnici l. 1894 ločene brate iznova poziva k cerkvenemu zedinjenju. Papež Benedikt XV. je 1. maja 1917 ustanovil kongregacijo za vzhodno Cerkev. Ustanovil je tudi Vzhodni institut. Papež Pij XI. je s svojo gorečnostjo nadaljeval to delo svojih prednikov; prav tako se tudi sedanjí papež Pij XII. mnogo trudi, da bi privedel ločene brate k cerkveni edinosti.

Zadnji papeži so večkrat naročali zlasti duhovnikom, naj študirajo vzhodno vprašanje. To ni dano na svobodno izbiro, ampak je naročilo in ukaz. Zato naj bi se tudi slovanski duhovniki z veseljem zanimali za vzhodno vprašanje. Imamo knjigo, ki daje pregled o vzhodnem vprašanju. Imenuje se „Cirilmetodijska ideja“. Razposlal sem jo duhovnikom. Kritika se je o njej prav ugodno izrazila. Naš prevzvišeni gospod škof dr. Gregorij Rožman pravi na začetku v predgovoru: „Ta knjiga je kratek priročnik za vsakogar, ki se hoče poučiti o prevažnem vprašanju krščanstva, o zedinjenju ločenih vzhodnih (pravoslavnih) cerkva s sveto katoliško Cerkvijo... Mnogo molitev in žrtev je treba za to. Približali se bomo edinosti tem bolj in tem prej, čim več bomo v ta namen molili in se žrtvovali. Molili in žrtvovali pa bomo, ko bomo bridko vprašanje ločitve in nujnost edinosti spoznali. Ta knjiga ti nudi to spoznanje. Vzemí, preberi jo! Gospod Jezus te bo blagoslovil.“

4. Katoliška Cerkve bi mnogo pridobila, ako se ji z zedinjenjem pridruži 170 milijonov vzhodnih kristjanov. Čeprav so Slovani v zgodovini dvakrat rešili evropski Zapad pred uničenjem, proti tatarskim in turškim napadom, vendar so bili od l. 800 dalje Nemci vodilni in odločujoči faktor v Evropi. Ti so imeli velik vpliv tudi na vodstvo katoliške Cerkve, Slovane pa so prav oni potiskali v stran. Zdi se, da sedaj prihaja nova doba, ko bodo slovanski narodi prišli do večje veljave. Če pride do zedinjenja ločene vzhodne cerkve s katoliško, bo silno zrasel po vsem svetu ugled in vpliv katoliške Cerkve. Versko in moralno življenje bi se s tem po vsem svetu dvignilo in misijonski delo bi se poživilo. Sedaj je čas, da se vname cirilmetodijski ogenj v naših srcih.

5. Ako pride do zedinjenja, bodo slovanski narodi (220 milijonov ljudi) in drugi vzhodni narodi, ki sedaj ječe pod komunističnim jarmom, dosegli svojo

rešitev in svobodo. Veliko moramo moliti, da bi bila med slovanskimi narodi sloga. Komunizem je bil med nje zanesem z Zapada. Revolucionarji l. 1917 niso bili Slovani, ampak po veliki večini neke druge narodnosti. Vsi slovanski narodi so se upirali komunizmu. Eden najodločnejših odporov proti komunizmu je bilo prav slovensko domobranstvo.

V zadnjem času so se komunizmu uprli Madžari. Ves svet jih poveljuje. Privoščimo jim to slavo. A ko so slovanski narodi v potokih prelivali kri za pravično stvar, je vse skoro molčalo. Ko so pobili 10.000 slovenskih domobrancev, 140.000 Hrvatov pri Mariboru in Pliberku, ko so uničili do 2 milijona protikomunističnih Rusov, Vlasovcev, ko so Nemci na milijone Poljakov, Ukrajincev in Rusov pobili, ni svet veliko govoril. Odpora proti nečloveškemu početju ni bilo. Nekateri računajo, da je padlo ali bilo na različne načine pomorjenih za časa obeh vojsk in revolucije do petdeset milijonov Slovanov. Saj jih je samo za lakoto pomrlo do 10 milijonov, saj so Nemci pomorili Poljakov nad 5 milijonov, saj je Stalin dal pomoriti do 16 milijonov ruskih kmetov, ker se niso hoteli ukloniti komunistični agrarni reformi. Naša rešitev je samo v molitvi in v živahni idejni vojski. Ideje se ne pobijajo s topovi, ampak s protiidejami. Proti komunističnim verskim, moralnim, socialnim, kulturnim in gospodarskim zmotam je treba postaviti jasni katoliški nauk.

6. Pamet narekuje pravoslavnim slovanskim narodom, da se združijo s katoliško Cerkvijo. Nad 1000 let so bili združeni. Razkola pred 9 stoletji niso bili krivi Slovani, ampak so ga zakrivali Grki. Razdor in razpor so med slovanske narode zanesli grški škofje, ki so iz Carigrada prihajali med Bolgare in Ruse. Narod pri tem ni sodeloval. Ta razkol je imel za slovanske narode skrajno žalostne posledice. Nikdar ne bi prihajali Turki v naše kraje ropat, morit in požigati, ako bi krščanski Vzhod bil združen s krščanskim Zapadom. Papeži so nudili krščanskemu Vzhodu svojo pomoč, toda Grki so jo dosledno odklanjali. Ločeni Vzhod nima zadostne sile, da bi se ustavljal raznim nasprotnikom. Sloga jači, nesloga tlači in podira, kar je dobrega. Naša pamet nam pravi, da bodimo edini v veri.

7. Kdor h grehu molči, je sokriv greha. Tako pravi katekizem. H grehu ne smemo molčati. Razkol je velik greh in v njem vztrajati pomeni vztrajati v grehu. Tega greha smo krivi tudi mi, ako roke križem držimo in nič ne storimo, da bi se pregreha razkola tudi odpravila. Vse moramo storiti, kar je v naši moči, da razkol preneha, sicer smo sokrivi tujega greha, ker h grehu razkola molčimo in pomagamo trgati Kristusovo suknjo na dvoje, kot o tem govore cerkveni očetje.

8. Papeži pričakujejo posebno od katoliških slovanskih narodov, katerih je 60 milijonov, da se posvete delu za edinost svete Cerkve božje. Zato je naša sveta dolžnost, da vsakdo po svojih močeh sodeluje pri delu za cerkveno zedinjenje.

Unionistično vprašanje je v sedanjih časih tako važno in potrebno, da se mora vsak kristjan in še posebno katoliški duhovnik zanj zanimati in pri tem svetem delu sodelovati. Posebno je to dolžnost slovanskih duhovnikov, ker sveti oče zlasti od njih pričakuje razumevanja in sodelovanja. Zato bi moral vsak slovenski duhovnik biti unionistični delavec in vsak katoliški Slovan somisijsnik cirilmetodijskega gibanja, ker je od tega odvisna naša bodočnost, naša svoboda in rešitev.

Unionistično gibanje je v katoliški Cerkvi v sedanjem času prevažna zadeva. Vse peklenske sile delujejo na to, da se Cerkev razbije na kose, oslabi in uniči. Tega sicer ne bodo nikoli dosegli, oslabiliti pa morejo s tem njene sile. Delo za krščansko edinost pomeni odpor proti tem peklenskim nakanam.

Kako delamo za cerkveno zedinjenje?

1. Organizirati je treba molitev. Ta je največja velesila. Sv. pismo pravi: „Veliko premore goreča molitev pravičnega“ (Jak 5, 17). Gospod Jezus je rekel: „Resnično, resnično povem vam: Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal. Doslej niste nič prosili v mojem imenu. Prosite in boste prejeli, da bo vaše veselje popolno“ (Jan 16, 23. 24). Molitev je sila, močnejša od vsakega nasilstva, je dinamika krščanstva.

Zaveden unionist je predlagal, naj bi kristjani vsak dan molili tri zdravomarije: prvo za sv. očeta in sveto Cerkev sploh, drugo za vse katoliške in nekatoliške škofe in krščanske verske poglavarje, tretjo za vse kristjane in nekristjane. Tako bi se ljudje vsak dan spomnili in bi v njih rasla zavest, da je treba moliti za vse ljudi, da postanejo katoličani.

Osem dnevnico za cerkveno zedinjenje v januarju naj bi vsi opravljali, da se polagoma pripravlja razpoloženje za zedinjenje.

2. Vsi slovenski duhovniki pristopite k Apostolstvu sv. Cirila in Metoda (ACM) pod zavetjem preblažene Device Marije. Ustanovitelj Apostolstva (Bratovščine) je bil škof Anton Martin Slomšek. V knjigi „Cirilmetodiska ideja“ dobite pravila Apostolstva in vsa potrebna navodila. V Trstu, Gorici, Vidmu in Celovcu naj bi ustanovili samostojno ACM, dočim bi vsi drugi kraji po svetu bili v zvezi z Rimom. Ker so vse škofije, kjer je bilo ustanovljeno ACM, prišle pod komunistično oblast, so namreč začasno v Rimu ustanovili novo ACM. Ko pride zaželeni mir, se bo središče spet preneslo na Velehrad. (Predsednik tega ACM je Poljak, podpredsednik Čeh, tajnik je bil prej Slovenec Šaruga, po njegovi smrti je bil imenovan Hrvat, blagajnik je Slovenec jezuit Anton Koren, spiritual v papeškem zavodu v Rimu, Via Cattaneo 2. Dolžnosti članov so majhne: en očenaš in zdravomarija z vzklikom: Sveta Marija, sveta brata Ciril in Metod, prosite za nas; članarino za USA so določili samo 25 centov.)

3. Študirati moramo vzhodno vprašanje. To je zelo obširno. Za to velevažno vprašanje se duhovniki splošno malo zanimajo. Vendar je to prevažni misijon današnjega časa. Hvala Bogu, da se je začelo v tem pogledu na bolje obračati. Mlad slovenski duhovnik mi piše iz Rima: „Tu nas je precej Slovencev, ki se z ljubeznijo posvečamo vzhodnemu vprašanju za zedinjenje ločenih kristjanov s katoliško Cerkvijo. Da bi zamejske Slovence molitveno in akcijsko razgibali za to idejo, smo sklenili, da za molitveno osmino v januarju 1957 izdamo vzhodni zbornik v okrilju Apostolstva sv. Cirila in Metoda. Sodelovali bodo dr. Vodopivec, p. Koren, p. Truhlar, g. Dolinar, dr. Turnšek, razni slovenski Rusikovi. Odslej bi radi, če se stvar posreči, vsako leto izdali zbornik in tako nadaljevali tradicijo dr. Grivca in ostalih slovenskih delavcev na tem polju. Zbornik bo namenjen predvsem goriškim, tržaškim in koroškim Slovencem. Z duhovniki smo v dogovoru. Tam bi radi tudi razširili in organizirali Apostolstvo sv. Cirila in Metoda.“

Napovedani zbornik je izšel pod naslovom „Kraljestvo božje 1957“. Vsebina je jako zanimiva in poučna. Vzhodna kongregacija je gmotno podprla izdajo

zbornika. Zato je tudi cena primerna. Vsak duhovnik bi ga moral naročiti in seveda tudi plačati. (Zbornik je tiskala Mohorjeva tiskarna v Celovcu. V prodaji ga ima tudi Cirilmetodijska pisarna v Clevelandu. Pišite na naslov: Cirilmetodijska pisarna, 15602 Holmes Ave., Cleveland 10, Ohio, USA; v Argentini: Dušno-pastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires. Denar pošljite v bančnem čeku ali po poštni nakaznici oz. giro postal za Argentino.)

Za študij vzhodnega vprašanja bi močno priporočal knjigo Cirilmetodijska ideja, ki v kratkem podaja pouk o vsem unionističnem delu.

4. Unionistična središča. Za pospeševanje unionističnega gibanja so važna unionistična središča. Vsa naj bi bila povezana z glavnim središčem v Rimu, kjer je središče krščanstva. Nameni, ki bi jim služila ta središča, so tile:

Propaganda cirilmetodijske ideje. Izdaja knjig, brošur in letakov o unionizmu. Prirejanje predavanj o cerkvenem edinstvu; enodnevn ali večdnevni tečaji, unionistične šole; predavanja in stolice za vzhodno bogoslovje na univerzah. Unionistične akademije, koncerti, delo za prijateljsko zблиžanje med vzhodnimi in zapadnimi kristjani. Karitas v deželah pod sovjetskim jarmom (sirote, vdove, invalidi, siromaki). Vzgoja unionističnih katehistov in katehistinj; njih vzdrževanje. Unionistične knjižnice. Vzgoja unionističnih profesorjev in znanstvenikov. Unionistična romanja. Ustvarjanje javnega mnenja. Vzdrževanje unionističnih delavcev. Skrb za unionistično mladino. — Ob vsem je najbolj važna vzgoja unionističnih apostolov. Treba je unionistično usmerjati dijaško mladino, da bi se posvečala temu študiju in bi poklicani prišli tudi v papeški Ruski zavod in Vzhodni institut v Rimu.

Kje naj bi bila slovenska unionistična središča?

V ZDA naj bi bilo tako središče v Lemontu. Lemont postaja slovensko misijonsko in kulturno središče. Tam izdajajo slovenske in angleške liste; imajo lepo knjižnico, tiskarno ter tiskajo in izdajajo knjige, imajo že malo knjigarno; prirejajo romanja; pridni patri hodijo po misijonih po raznih krajih ZDA in Kanade. Sčasoma se bo pokazala potreba, da bi postavili kolegij, od koder bi dobivali dovolj naraščaja za misijonsko in unionistično delo. Pogoji za unionistično delovanje so dani.

V Kanadi bi bilo unionistično središče v Torontu pri slovenski cerkvi Marije Pomagaj. Gospodje lazaristi so gibčni in podjetni, navdušeni za vse dobro in koristno.

V Južni Ameriki bi bilo središče naslonjeno na slovensko bogoslovno fakulteto. Pokojnemu prelatu Odarju sem pošiljal unionistično slovstvo, bogoslovci so imeli svoj cirilmetodijski krožek in v šoli predavanja o vzhodnem bogoslovju. Tudi Katoliški misijoni so večkrat prinesli kak članek o krščanskem Vzhodu. Vse bi se dalo še poživiti.

Dalje naj bi se ustanovila središča v Trstu, Gorici in Celovcu. Najvažnejše slovensko unionistično središče bi bilo v Rimu, predvsem za vse one kraje, ki nimajo lastnega središča.

*

Bodočnost ruskega naroda je danes prevažno vprašanje. Od te bo v veliki meri odvisna bodočnost vsega sveta. Zato moramo vse storiti, da se ta narod vključi v pravo Kristusovo Cerkev.

† GRACIJAN HERIC

Gregor Mali, Argentina

V Lemontu pri Mariji Pomagaj je ponoči med 16. in 17. januarjem v Gospodu zaspal bivši frančiškanski provincial pater Gracijan Heric.

Njegovo življenje je zelo pestro in bogato. V Vučji vasi, ki spada v župnijo Sveti Križ pri Ljutomeru, mu je Bog 23. decembra 1885 podaril življenje. Ljutomerske vinske gorice so vtisnile v njegov značaj svoj blagodejni pečat. Bil je bistroumen, živahen, izredno delaven, pobožen in blag redovnik.

Kakor mnogo drugih zaslužnih slovenskih duhovnikov in redovnikov, je tudi njega podarila in vzgojila ugledna kmečka družina. Njegov stric je bil p. Kalist Heric, frančiškan, ki je zidal znano mariborsko baziliko Matere milosti. Prelat dr. Matija Slavič, vseučiliški bogoslovni profesor, pa je njegov bratranec. Štirje njegovi bratje so imeli vseučiliško izobrazbo in dosegli, kakor on, doktorsko čast.

V ljudsko šolo je hodil doma pri Sv. Križu, v gimnazijo pa v Mariboru, kjer je bil njegov stric za župnika v mestni župniji. Njegov zgled ga je potegnil za seboj. Postal je redovnik svetega Frančiška. Dne 18. septembra 1902 je bil v Brežicah ob Savi preoblečen, isti dan 1903 pa je naredil neslovesne redovne obljube. Gimnazijo je končal v Kostanjevici pri Gorici, kjer so imeli frančiškani svojo gimnazijo. Bogoslovje je najprej študiral dve leti v Kamniku, potem pa dve leti v škofijskem semenišču v Ljubljani. V mašnika je bil posvečen 14. julija 1908. Novo mašo je pel pri svojem stricu v mariborski baziliki. Predstojniki so ga potem poslali v Fribourg v švici na vseučilišče, da bi se izobrazil za profesorja na redovni gimnaziji. Izbral si je matematiko in prirodopis. Leta 1914 je svoje študije končal in bil promoviran za doktorja.

Še isto leto jeseni je začel poučevati na gimnaziji v Kostanjevici pri Gorici.

Toda, preden je leto minilo, je Gorica postala bojno polje. Koncem maja 1915 je vse dijače frančiškanske gimnazije kot begunce peljal v Ljubljano. Bil je namreč tudi magister ali duhovni voditelj klerikov. Te so namestili po raznih samostanih. Pater Gracijan pa je vzel s seboj šest najmlajših, med katerimi je bil tudi sedanji pater Odilo, in šel z njimi k Sveti Trojici v Slovenskih goricah. Jeseni 1915 pa so uredili redovno gimnazijo v Kamniku. Pater Gracijan je tu spet opravljal profesorsko službo in bil obenem tudi magister klerikov.

V začetku leta 1918 so se morali Italijani umakniti daleč nazaj. Pater Gracijan je bil tedaj imenovan za gvardijana porušenega samostana v Kostanjevici pri Gorici. Takoj, ko je prišel tja, je začel popravljati samostan in cerkev. Leta 1919 pa so frančiškani priborili svoji gimnaziji v Kamniku pravico javnosti. Tedaj je pater Gracijan spet prišel v Kamnik, kjer je bil gvardijan, profesor in prvi in zadnji ravnatelj te gimnazije. Na koncu šolskega leta 1927 je oblast vzela zavodu pravico javnosti. Pater Gracijan je šel tedaj s frančiškanskimi kleriki gimnaziji spet v Maribor, kjer so kleriki hodili v javno gimnazijo, on pa je bil njihov duhovni voditelj.

Leta 1930 so se frančiškanski kleriki preselili na novo frančiškansko postajanko, v grad v Rocnem pod Šmarno goro. Dijaki so obiskovali škofijsko gimnazijo v št. Vidu nad Ljubljano, pater Gracijan pa je bil predstojnik nove frančiškanske naselbine in duhovni voditelj klerikov. Pozneje so se kleriki preselili v Ljubljano. Pater Gracijan je bil od leta 1931 do 1932 gvardijan v Brežicah, od leta 1932 do 1933 gvardijan v Ljubljani. Leta 1933 pa je postal gvardijan v Mariboru. To službo je opravljal vsa tri leta. Leta 1937 je bil v Ljubljani izvoljen za provinciala sloven-

ske frančiškanske provincije. To visoko službo je opravljal ves čas do begunstva.

Proti koncu druge svetovne vojne je šel s kleriki in nekaterimi patri na Koroško, kjer je klerikom omogočil nadaljevanje šol. Pomagal je tudi v dušnem pastirstvu. Nekaj časa je bil celo župni upravitelj v Golšovem pri Žihpolju in v Požarnici pri Beljaku. Skrbel je tudi za frančiškanske begunce in urejeval njihove zadeve. Nekaj tednov je živel tudi v frančiškanskem samostanu v Lienzu, kjer je bilo veliko slovensko begunsko taborišče.

Ves čas je bil v stalni zvezi z Rimom. Večkrat je šel tja poročat o važnih zadevah. S sedanjim svetim očetom Pijem XII. je mnogokrat osebno govoril in mu poročal o trpljenju našega naroda. Po božiču 1945 je prišel v Kostanjevico pri Gorici in postal po odhodu italijanskih frančiškanov redovni predstojnik in profesor na škofijski gimnaziji v Gorici. Ko je bila Kostanjevica leta 1947 priključena Jugoslaviji, se je umaknil v Bozen na Južnem Tirolskem, kjer so bili tedaj frančiškanski bogoslovci. Tam je postal profesor na frančiškanski javni gimnaziji.

Proti koncu leta 1949 je živel tri mesece s kleriki begunci v taborišču Bagnoli pri Neaplju. Od tam se je odpeljal z ladjo v Lemont k Mariji Pomagaj, kamor je prišel 23. decembra 1949. Tu je bil dve leti profesor filozofije, tri leta definitor ali komisariatni svetovalec. Ves čas je tudi opravljal službo komisariatnega prokuratorja ali ekonoma. Po smrti patra Johna je skrbel tudi za lemontske čebele, vodil vso korespondenco in pripravljal pakete za Slovenijo. Tedaj, ko je bil provincial, je pater Gracijan poskrbel, da so v Lemontu mogli zidati nov samostan in cerkev Marije Pomagaj. Izposloval je in tudi sam dal vsa potrebna dovoljenja in urenil vse zadeve z Rimom.

Življenje in delo patra Gracijana pričata, da je bil zelo izobražen, delaven,

požrtvovalen in pobožen redovnik, zmožen, vesten predstojnik in vzgojitelj. Njegova potovanja, ki jih je napravil v svoji službi, dokazujejo, da je bil v življenju pravi frančiškanski romar. Ko je slednjič našel v Lemontu pri Mariji Pomagaj nekoliko oddiha in mira, ga je Bog obiskal z novo preskušnjo. Začel je resno bolehati. Zdravnik mu je ugotovil raka na želodcu. Mirno, moško in junsko je sprejel to ugotovitev. Delal je naprej, dokler je mogel in kar je mogel. Dve leti je vdano in potrpežljivo prenašal svojo bolezen.

Zadnje mesece je maševal z veliko težavo. Toda maše zlepa ni hotel opustiti. Ko stoji ni mogel več maševati, je dobil iz Rima posebno dovoljenje, da je smel maševati sedé. Lani 1. decembra je zadnjikrat v življenju maševal. Potem tudi sedé ni mogel več opraviti svete maše. Da bi jo nadomestil, je prosil, da so ga vsako jutro na vozičku pripeljali v cerkev k sveti daritvi. Zadnjikrat se je tako udeležil svete maše na praznik Brezmadežne, 8. decembra 1956. Potem je zaradi oslabelosti moral ostati v postelji, kjer je izgoreval kakor sveča. Ko ga je Gospod poklical k sebi, mu je mogel poleg duše darovati tudi telesne moči, ki mu jih je bolezen popolnoma izčrnila.

Rajnega patra Gracijana so dne 21. januarja zelo slovesno pokopali na Ameriških Brezjah pri Mariji Pomagaj v Lemontu, ki jih je pomagal ustanavljati. P. Benedikt Hoge, frančiškanski komisar, je imel zanj črno peto mašo in opravil pogrebne molitve, pater Odilo pa je imel pridigo. Pogreba se je udeležilo 42 duhovnikov in veliko Slovencev. Slovensko katoliško akademsko starešinstvo mu je poslalo nagrobni venec, ker je bil rajni pater član te organizacije.

Rajni pater Gracijan naj na Ameriških Brezjah v miru počiva in za plačilo za svoje trpljenje in dobra dela z Marijo na veke Boga uživa!

Na beli obleki device in na črni suknji duhovnika se madež takoj zapazi.
Ljudski pregovor

† JANEZ KLJEMENCIC

Anton Orehar, Argentina

Pokojni župnik na Igu in predekan za ljubljansko okolico v domovini, je sam popisal svojo življenjsko pot za kartoteko duhovnikov v Argentini: Rojen 7. maja 1885 v Kovorju pri Tržiču, osnovno šolo obiskoval v Tržiču, gimnazijo v Kranju od 1896—1904, bogoslovje v Ljubljani od 1904—1908; ordiniran je bil 14. julija 1908 (tako da bi čez dobro leto imel zlato mašo). Kaplan je bil v Kostanjevici, Starem trgu pri Ložu, v Mengšu, dokler ni 23. oktobra 1924 nastopil kot župnik na Igu pri Ljubljani, odkoder je bežal leta 1945 in živel begunska leta v Avstriji kot župnik v taboriščih Lichtenstein in Trofaiach. Bil je dober latinec in kot tak v dobi begunstva v Judenburgu prevajal judenburškemu dekanu vse akte v latinščino. V Argentino je odšel 30. septembra 1948, bil kaplan na župniji Brezmadežnega spočetja v Belgrano tri leta, kurat v bolnišnici Ramos Mejia pet let, nekaj mesecev je živel v Hogar sacerdotal in maševal v cerkvi Marije kraljice miru do obolenja 25. novembra 1956. Vse življenje zdrav kot prava gorenjska grča je prvič resno obolel na hudi pljučnici, ko ga je preganjanje Cerkve vrglo iz bolnišnice. Bolezen je premagal, a posledice so se razvile v sladkorno bolezen, ki mu je dejansko uničila življenjske sile, da ni prenesel operacije 21. januarja, marveč podlegel dne 26. januarja po dveh mesecih bolehanja. Pokopal ga je ob asistenci številnih sobratov po pogrebni maši, ki jo je tudi opravil, njegov škof dr. Gregorij Rožman, ki se te mesece mudi na obisku med Slovenci v Argentini. Ob grobu se je poslovil škof Rožman od njega z besedami zahvale za lep zgled duhovniškega življenja, ki ga je pokazal v svoji preprosti, pa globoki pobožnosti

ter za vse delo, ki ga je kot duhovnik ljubljanske škofije opravil v vsej točnosti; če je imel račune življenja tako točne, kakor so bila zunanja duhovniška opravila, je bil njegov odgovor pred Sodnikom lahek.

Naravno nadpovprečno talentiran, je pridno študiral in si pridobil ter do zadnjega ohranil čudovito praktični čut človeka, ki je kot ustvarjen za praktično dušno pastirstvo, kjer je s svojo pridnostjo dosegal lepe uspehe. Iz bogoslovja učenec dr. Jan. Ev. Kreka, je takoj kot mlad kaplan hotel uresničiti njegov prosvetnosocialni program; saj je veliko delal po mladinskih organizacijah. Svoj gospodarski talent je mogel pokazati posebej kot izžanski župnik, kjer je lepo uredil cerkveno in nadarbinsko imovino, marsikaj preuredil in prenovil. Posebej mu je bila pri srcu podružna cerkev, božjepotni kraj Marije, kraljice miru na Kureščku. Preskusil je težo komunistične revolucije na Igu, prestal grozo v zaporu v Ribnici, izgnanstvo v Stični in nazadnje begunstvo v Avstriji in nič manj trdo izseljenstvo v Argentini. Čutil je in mnogo trpel neumevanje in dejansko zapostavljanje v zadnjih službah, pa nikdar potožil nad Bogom in njegovo previdnostjo, le zajokal je nad človeško brezobzirnostjo, ki je včasih mejila na hudobijo. V družbi je bil veder, živahen in šegav do zadnjega, dober prijatelj in tovariš vrstnikom in mlajšim. Posebej mu je bila na srcu sreča slovenskega človeka v izseljenstvu, kateremu je pomagal do zadnjega s svojim duhovniškim delom, ko je toliko let spovedoval pri slovenskih službah božjih in tako zanimivo ter praktično govoril mladim in starim. Doslužil je, naj mu Bog na drugem svetu povrne, kar je nam na tem dobrega storil! R. i. p.

Pred 30 leti se je reklo: „To je norec, s šestimi delavci hoče osvojiti svet.“ Papež mi je rekel: „To je potrebno.“ In danes smo največje delavsko gibanje na svetu.

Cardijn

† JOŽEF KLOPČIČ

Filip Žakelj, Argentina

Bil je zelo znan in ugleden duhovnik ljubljanske škofije. Rojen je bil dne 21. aprila 1886 v Železnikih nad škofjo Loko. V svojem rojstnem kraju obiskuje ljudsko šolo, gimnazijo konča v Kranju, potem pa stopi v ljubljansko bogoslovno semenišče. Škof A. B. Jeglič ga posveti duhovnika 14. julija 1910. Kaplanuje prav malo časa: v Sv. Križu ob Krki čobre tri mesece (od 17. avg. do 5. dec. 1911), na Trebelnem manj kot tri leta (od 6. dec. 1911 do 13. sept. 1914), eno leto in dva meseca pa v Komniku (od 14. sept. 1914 do 14. nov. 1915). Na zimo l. 1915 pride za župnika v težko, gorsko župnijo sv. Tilna v Javorjah nad Poljanami, kjer dobrih 19 let z vso skrbnostjo pase svoje po hribovskih kmetijah in bajtah raztresene ovce (od 15. nov. 1915 do 25. febr. 1935). Po smrti župnika Hauptmana dobi l. 1935 izpraznjeno dobrovsko župnijo, kjer ostane dobrih deset let, do odhoda v tujino meseca maja 1945. Tu se z vso vnemo loti dela, popravi cerkvena in župnijsko poslopja, se poprime gospodartva, posega v društveno življenje, a najbolj pri srcu mu je neposredno dušnopastirsko delo. Dobrova je že dolga stoletja znana Marijina božja pot. Po prvi svetovni vojni pa je začela precej pešati. Novi dobrovski župnik zastavi plug in zaorje na globoko. V nekaj letih izredno povzdigne versko življenje v župniji in obnovi Marijino božjo pot. Kako lepa so bila romanja od velikega šmarna do nedelje po malem šmarnu! Romanje redno zaključujejo s procesijo, ki se je udeležijo ogromna množica romarjev.

Med drugo svetovno vojno župnik Jožef veliko trpi: brezbožni komunistični sovražniki seje ljulko zmote, tuji oblastniki nasedajo komunističnim ovadbam ter zapirajo, pretepajo in streljajo najboljše ljudi. Dobremu župniku Jožefu srce krvavi. Po vojski postane begunec. Stiri leta živi na Tirolskem, potem pa gre čez morje v Združene države; sprejmejo ga v škofijo La Crosse, a

kmalu se naseli pri svoji sestrični v Chicago, dokler ga ne povabijo slovenske šolske sestre v Dom sv. Jožefa v Lemont za hišnega duhovnika. Hvaležno sprejme to službo, ki jo zvesto vrši. Tu ima blizu Ameriške Brezje, kamor tolikokrat hodi molit pred Marijo Pomagaj, obenem pa tam najde dobro družbo pri slovenskih frančiškanih.

Gospod župnik Jože je bil največji duhovnik ljubljanske škofije. G. prof. Marijan Marolt je v Duhov. življenju (Dec. 1954, str. 695) zapisal, da je bil dobrovski župnik orjak, kakor so svetniki v Facijevem velikem oltarju na Dobrovi. Včasih so šaljivo, a upravičeno rekli, da ga je bilo za patra Regalata čebulja. Zato pa je bil tudi strah javorskih in poljanskih fantov. Sam je znal takoj napraviti red v edini gostilni blizu župnišča v Javorjih. Kadar so bili fantje že preveč razgreti in je grozil pretep med njimi, tedaj se pojavi močna župnikova postava, pograbi z močno roko kakor za šalo enega in drugega fanta, pograbi pa tudi harmoniko ter jo odnese in noben fant si močnemu župniku ne upa ugovarjati. A visoki in močni gospod Jožef je posebljena dobrota. Ob neki priložnosti nas je vsaj sedem dijakov, ki smo šli čez Blegaš, Davčo in mimo Sorice v Bohinjsko dolino in na Triglav, sprejel pod svojo gostoljubno streho v Javorjah, nam pošteno postregel ter vse prenočil. Če si prišel v Javorje, si vedel, da boš tam dobil škaf vode, da si v prijetni vodi odpočiješ utrujene noge. A župnik je takoj ukazal, naj skrbna gospodinja postavi zraven še kaj jedače in pijače. Posebno rad je imel župnik Jožef duhovniško družbo, zato je bil zaradi svoje gostoljubnosti in otroške dobrote pri svojih duhovniških sobratih zelo priljubljen. Tudi pokojni dr. Anton Korošec, voditelj slovenskega naroda, je rad hodil na Dobrovo ter poleg Marije v oltarju obiskoval tudi g. župnika Jožefa. Gospod župnik Jožef je bil pošten in

neoporočen slovenski duhovnik, ki je najprej skrbel za svoje duhovniško posvečenje, potem pa za pošteno krščansko življenje svojih ovc. Zanje je nosil tudi težki begunski križ. Tega velika pa so začenjale vedno bolj glodati tudi razne bolezni: vedno težja hoja, slabo srce, poapnenje žil in precej huda sladkorna bolezen. Nekaj dni pred smrtjo ga celo operirajo, a ni bilo več pomoči. Na praznik Gospodovega razglasenja 1957 je dogorela sveča nekdanj tako krepkega dobrowskega župnika Jožefa v bolnišnici sv. Jožefa v Jolietu. Na mrtvaškem odru je ležal v kapeli Doma sv. Jožefa v Lemontu. Tam opravi 9. jan. 1957 zanj pogrebo sv. mašo mons. Matija Škerbec, strežeta pa mu gospoda

Julij Šlapšak in p. Kalist. Molitve ob grobu pa opravi kanonik Frančišek Koretič. Pogreba se udeleži 23 duhovnikov in redovnikov. Župnik Jožef je bil tretjerednik sv. Frančiška Asiškega in velik prijatelj lemontskih frančiškanov. Zato mu p. Odilo tudi govori za slovo v kapeli šolskih sester ter napiše lep spomin nanj v februarški številki Ave Maria. Tudi za zadnji dom župnika Jožefa so poskrbeli lemontski frančiškani na samostanskem pokopališču pri Mariji Pomagaj v Lemontu. Naj Marija, ki jo je župnik Jožef tako zelo častil, posebno na božjih potih na Dobrovi in Ameriških Brezjah, izprosi čimprej pokoj njegovi dobri in zgledni duhovniški duši.

Novice od povesod

JUGOSLAVIJA

Na škofijski konferenci v Zagrebu, od 2. do 25. oktobra, so sklenili, da bodo ordinariji svoje duhovnike opozorili na cerkvene predpise glede obleke. Ljubljanski ordinarij zato poudarja določbe Zakonika ljubljanske škofije. Pravi, da se laiška obleka za sedaj tolerira a) na potovanju, b) pri duhovnikih, ki so v laiški službi, c) kadar verniki sami izrazijo željo, da pride duhovnik po duhovniškem opraviilu na njih dom v laiški obleki, č) kadar upravičeno predvidevamo resne težave. Tudi laiška obleka duhovnikova mora biti resnobna, dovolj zaprta in temnejše barve. Predpisi o duhovniški noši vežejo vsakega tudi izven meja domače škofije.

Ordinariji Jugoslavije so dobili na posebno prošnjo od Obredne kongregacije indult, da se sme v njihovih škofijah blagoslov sveč prenesti na nedeljo po svečnici. Obred se mora vršiti dopoldne.

Prevzvišeni škof lavantinski dr. Maksimilijan Držeknik je 15. decembra praznoval desetletnico škofovskega posvečenja.

Jugoslovanski škofje so naslovili prošnjo na predsednika Tita, da izpusti iz konfinacije kardinala Stepinca in mu prizna popolno pravico vladanja v svoji škofiji. Odgovor je bil negativen.

12. maja slavi ljubljanska stolnica 250 letnico posvečenja.

O splošni želji po ljudskem jeziku pri obredih velikega tedna so obvestili jugoslovanski škofje sv. stolico.

Na pomladanski konferenci bodo obravnavali v ljubljanski škofiji misel o „liturgični pastoralni in o obnovitvi v svetu in pri nas“.

V ljubljanski škofiji bodo letošnji majnik brali šmarnice o Mariji z Brezij, ker je letos 1. septembra 50-letnica kronanja Marije Pomagaj na Brezjah.

Ob 100-letnici Wolfve izdaje sv. pisma je priredila teološka fakulteta v Ljubljani od 17. do 20. decembra 1956 razstavo slovenskih izdaj sv. pisma. Razstavljeni so bili vsi slovenski tiski od Trubarja do najnovejšin, pa tudi rokopisi, ki še niso bili objavljeni.

V ljubljanski škofiji je bilo v preteklem letu 9.154 birmancev. Posvečenih je bilo 10 kelihov in 14 paten.

„Organizacijski Vestnik“ št. 9, 1956 podaja točen seznam vseh članov, odbornikov in raznih komisij CMD v Sloveniji. Prinaša tudi seznam tistih, ki so umrli po letu 1949, 70 po številu. Po 5. septembru 1956 so bili sprejeti v društvo Alojzij Jesenek, Joško Kragelj, Anton Šaruga, Jože Koželj, Alfonz Klemenčič, L. Fischer, Janez Habjan, Vilko Šoline in Janez Smrekar.

V 4-8. številki „Nove poti“ objavlja S. Cajncar svoj govor na občnem zboru CMD 156. V zavesti očitkov, ki prihajajo menda iz tujine, razlaga svoje oz. CMD zadržanje in postavlja tezo sodelovanja z oblastjo in definira, kako to sodelovanje CMD razumeva. Končno izjavlja svojo vero v nepravde čudeže, ki so uresničenje velikih neverjetnosti, konkretno ureditev zadev med Cerkvijo in „socialistično“ družbo. — J. Janžekovič razlaga filozofske poglede na svet Gabriela Marcela. — M. M. podaja misli s svojega obiska v Parizu. — Jože Gregorič omenja nekatere duhovnike leposlovce od Vodnika naprej. Poleg nekaj leposlovja je končno članek „Svet in duh“, ki daje duhovnikom koristne informacije iz svetovnega katoliškega dogajanja.

Čudno, da slovensko CMD ne more dati narodu takega verskega koledarja, kakor ga je dalo letos bosansko sorodno društvo. Ves koledar je posvečen sv. maši.

„Nova pot“, št. 9-12 1956 prinaša članek dr. Cajncarja „O odrešitnosti resnice“. Razpravlja o krivdi v zgodovini Cerkve, o uspehu raznih reformatorjev, o zgodovini Cerkve na Slovenskem. Razprava izzveni v opravičenje, zakaj so nekateri šli na „novo“ pot in da ta pot ni po svoji krivdi pripeljala do večje svobode. — Janžekovič objavlja predavanje na počitniškem tečaju bogoslovcev „Duhovnik in naš čas“. Med drugim ugotavlja, da so združne njive najslabše obdelane, da so po ustavi stranke dovoljene, a da se v Sloveniji do sedaj še ni nebena pojavila, da priznani kulturni tvorci s svojimi deli ne morejo v javnost. Ugotavlja, da so iz Sienkiewiczvega romana „Skozi pustinjo in

puščavo“ izpustili poglavje, ki namigava na obstoj Boga. Iz filma Atila so izrezali prizor, kako papež Leon reši Rim. Celo župančiča so popravili, da bi se otroci ne spotaknili ob besedici Bog. Pravi, da bo v zgodovini odslej poleg bičanja nasilnega poseganja na umetnostna področja tudi bičanje sodobnih izbruhov nekulturnosti. „V mnogih ozirih je verska svoboda hudo okrnjena... Gimnazije, ki so dale več bogoslovcev, so bile javno izpostavljene zasmehu, kakor da je za državljana kaka sramota vpisati se na šolo, ki jo vzdržuje država!“ Slušatelji teološke fakultete nimajo istih ugodnosti kot drugi slušatelji univerze. Kaj je verskega tiska izhajalo nekoč in kaj more danes? Predstojniki na učiteljskih so letos verne dijake ali njih starše svarili, da ne bodo pripušteni k maturi, ali da ne bodo dobili službe, če ne bodo nehali hoditi v cerkev. V nadaljnjem razpravljanju pove tudi nekaj pozitivnih dejstev za duhovnika s strani sedanjega položaja. Končno se zavzema za tezo delati v CMD, da bo s tem društvo naredilo več dobrega in s tem obvarovati, da bi naredilo čim manj slabega.

Nadalje govori M. M. o marksističnem ateizmu, p. Ang. Tominec podaja vtise I. mednarodnega kongresa za pastoralno liturgijo. Za nekaterimi črticami je spet informativno poglavje „Snov in duh“.

List „Družina“ je objavil ljudsko zborni mašo, ki so jo odobrili vsi slovenski ordinariji.

Birma in kanonična vizitacija v ljubljanski škofiji bo letos v dekanijah Leskovec, Radovljica — desni breg Save in škofja Loka.

V Frankolovem pri Celju je umrl 19. januarja g. Gregor Flis CM. Dosegel je 86 let.

V 87. letu starosti je umrl v Baški na otoku Krku prevz. g. dr. Kvirin Bonifačić, naslovni škof joaninski, v letih 1923—54 škof. ordinarij splitsko-makarski. Pogreba velikega prijatelja Slovencev se je udeležil tudi škof mons. Vovk iz Ljubljane.

Biseromašniki v letu 1957 v ljublj.

škofiji: Anton Golf, župnik v pokoju v Zalogu pri Cerkljah na Gorenjskem; Franc Koželj, župnik v pokoju na Rodici v Mengšu; p. Bonaventura Resman OFM, ki je bil dolga leta rektor pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Sedaj živi v frančiškanskem samostanu v Ljubljani.

Zlatomašniki v ljubljanski škofiji: Alojzij Brecljnik, upokojeni župnik in prodekan v Krašnji; Janez Kogovšek, župnik na Kopanju; Jožef Koželj, župnik v pokoju v Mostah, Ljubljana; p. Henrik Damiš OFM, pridigar in spovednik na Brezjah.

Pri Sv. Emi je umrl župnik Martin Čebin, roj. 19. oktobra 1892. Naj počiva v miru!

Prof. Anton Moder, vikar namestnik na Dobrovi pri Ljubljani, je bil imenovan za upravitelja istotam zaradi smrti g. župnika Klopčiča.

G. Ivan Delpin iz Pliskovice pri Komnu na Krasu je ob 20-letnici poroke svojih sorodnikov prišel darovat sv. mašo v Podgoro pri Gorici.

G. Franc Nastran, prodekan vrhniške dekanije, se je iz zdravstvenih razlogov odpovedal tej službi. Na njegovo mesto je imenovan g. Ivan Pečnik, do sedaj vikar namestnik na Vrhniki.

G. Valentin Benedik, upravitelj v Kolovratu, je postal tudi soupravitelj v Vačah.

G. Franc Dolžan, kaplan v Metliki, je imenovan za upravitelja istotam.

G. Franc Horvat, salezijanec, upravitelj v Tržišču, je postal soupravitelj v št. Janžu.

G. Alojzij Lesar, župnik na Premu, se je odpovedal župniji. Za soupravitelja te župnije je imenovan mons. Janez Kalan, župnik in dekan v Knežaku.

P. Albert Falež, O. Cist. Ref., župnijski upravitelj pri sv. Frančišku v Stražah, je bil imenovan za soupravitelja v Gornjem Gradu.

G. Jožef Hozjan, kaplan v Lendavi, je šel za kaplana v Vitanje, ondodni kaplan g. Štefan Zver pa v Lendavo.

G. Leopold Kolenc, župnik v pokoju, je postal začasni upravitelj pri Sv. Emi.

G. Zdenko Lovše, župni upravitelj v Gornjem Gradu, je postal duhovni pomočnik v Kamnici.

ARGENTINA

Prevzvišeni g. škof dr. Gregorij Rožman, ki se že od konca novembra mudi pri nas, je imel v mesecih februarju in marcu zopet mnogo potov in dela.

31. januarja je v družbi g. direktorja Antona Oreharja odpotoval v Rosario. 1. in 2. februarja je bil pri šolskih sestrah v San Lorenzo, kjer je opravil obrede preobleke in obljub nekaj sester. V nedeljo, 3. februarja je maševal in pridigal za rojake v Rosario.

V ponedeljek, 4. februarja, je nadaljeval pot proti Córdobi, kjer je naslednji dan maševal pri jezuitih in je imel sestanek s tamkajšnjimi slovenskimi duhovniki in verniki.

Od 5. do 9. februarja je Prevzvišeni prebil v San Esteban pod Córdobskimi planinami, kjer že več let deluje g. dr. Rudolf Hanželič. Te dni je g. škof izrabil za oddih in kratke izlete v hribe.

V nedeljo, 10. februarja, se je vrnil v Buenos Aires, kjer se je popoldne udeležil družabne prireditve ob srebrnem jubileju „Duhovnega življenja“. Na prireditvi je govoril.

V sredo, 13. februarja, je zopet v družbi g. Oreharja odletel z avijonom v Mendoza, kjer pastiruje med slovenskimi rojaki g. Jože Horn.

Naslednji dan je z mendoškim pevskim zborom pohitel na mendoške Brezje — El Challao.

V Mendoza so prišli Prevzvišenega obiskat naši duhovniki iz mendoške in sanluške škofije.

V soboto, 16. februarja, je maševal za slovensko mladino v Mendoza.

Naslednji dan, nedelja, je podelil prvo sv. obhajilo številnim našim otrokom v Mendoza, še več pa jih je prejel sv. birmo. Popoldne so njemu na čast priredili lepo akademijo, ki se je udeležil tudi zastopnik tamkajšnjega škofa.

V ponedeljek je maševal za naše dijake.

V torek, 19. februarja, je Prevzvišeni nadaljeval pot preko Andov v Čile. Spremljala sta gg. Orehar in Horn. V Čile je ostal do konca meseca in je obiskal slovenske duhovnike in vernike od Temuca do Santiaga.

V soboto, 2. marca, se je z letalom vrnil v Buenos Aires, da je mogel na pustne dni govoriti slovenskim dekletom na zaprtih duhovnih vajah, ki jih je vodil dr. Mirko Gogala.

V nedeljo, 10. marca, je slovenska šolska mladina Velikega Buenos Airesa priredila škofu za god in rojstni dan lepo proslavo, na kateri je Prevzvišeni tudi govoril in opozarjal naše starše, kako naj vzgajajo svoje otroke.

16. marca se je udeležil v Adrogué sestanka Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva.

17. marca je prisostvoval Petemu slovenskemu katoliškemu socialnemu dnevu v Argentini, kjer je za udeležence maševal in pridigal.

Prevzvišeni je ves čas pri močeh in zdravju in poln dobre volje. Pri nas bo ostal še do srede aprila, ko se bo vrnil v Združene države.

Duhovniški sestanek v marcu. Zadnjo sredo v marcu smo imeli zopet svoj mesečni sestanek na Ramón Falconu v Buenos Airesu. Imel je značaj slovesa od prevzvišenega g. škofa dr. Gregorija Rožmana, katerega obisk v Argentini se bliža koncu. Sestanka se je udeležil Prevzvišeni in 40 sobratov.

Najprej smo imeli v kapeli litanije sv. Jožefa in blagoslov z Najsvetejšim. Nato je g. direktor Anton Orehar Prevzvišenega v imenu vseh pozdravil, se mu lepo zahvalil za obisk v Argentini in mu že naprej voščil vse dobro za zlato mašo, ki jo bo obhajal letos v juliju.

Sledil je govor g. škofa. Najprej nam je povedal nekaj misli za premišljevanje. Poudaril je zlasti, kako moramo duhovniki polagati važnost na edinost pri našem skupnem delu in paziti na svoje govorjenje, zlasti pred laiki. Povedal nam je še nekaj novic iz domovine, nato pa je sledil razgovor, pri katerem smo se dotaknili najbolj Slovenske izseljeniške zveze, ki se

formalno snuje, v Zapadni Evropi pa praktično že deluje. Prevzvišeni je ponovno prosil, naj bi se tudi v Argentini nekaj naših duhovnikov javilo za delo med našimi izseljenci v Zapadni in Srednji Evropi.

Na koncu se nam je g. škof lepo zahvalil, ker se v Argentini dobro držimo in so vsi škofje z nami zadovoljni.

AVSTRIJA

Še o pokojnem Avguštinu Piberniku. G. Ivan Rupnik, kaplan v Schwarzach in Pongau, kjer je rajni g. Pibernik umrl, je bil zadnje mesece življenja z njim najtesneje povezan in ga je tudi pripravil na smrt. On nam je poslal daljše poročilo o rajnem sobratu. Od tega prinašamo tukaj samo nekatere stvari kot dopolnilo k članku v zadnji številki.

V letu 1953 ga je škof Busch poklical za provizorja lepe župnije Nussdorf pri Lienzu. L. 1955 ga je napadla huda bolezen: tuberkuloza v trebuhu in žlezah. 17. julija je prišel v bolnišnico usmiljenih sester v Schwarzach. Prestal je dve hudi operaciji. Po drugi se mu je začasno obrnilo na boljše. Primarij dr. Anton Oberthaler in posebno usmiljena sestra Celestina sta napravila vse, kar je bilo mogoče za njegovo ozdravljenje. Bog je imel druge načrte. Od poletja je že šlo z njim precej hitro navzdol. Trpljenja ga je rešila smrt, na katero je bil dobro pripravljen.

Trpljenje ga je spremljalo vse življenje. Že kot bogoslovec je moral biti begunec: zaradi nemške zasedbe ni mogel domov na Gorenjsko in je hodil na počitnice v št. Jošt nad Vrhniko, kjer je našel zelo gostoljubno streho — a mlad človek le hrepeni po domu. Trpljenja ga je pognalo po svetu. Trpljenje ga je uvedlo v duhovniško življenje na prvem mestu v Ausservillgratenu. Trpel je pomanjkanje, le ljubezni mu ni manjkalo. Razvil je tam kljub težkim razmeram svojo vztrajno delavnost. Njegov šef je bil gotovo dober duhovnik — a je bil težko božjasten, zato je na Piberniku viselo veliko odgovornosti in nemalo skrbi in neprijetnosti je tam

doživel. Pa sta s šefom dobro shajala, ker je kaplan Pibernik vedel, kaj se pravi biti ponižen in obziren. Vendar so mu ta leta vzela precej živcev.

Župnija Nussdorf ga je sprejela z malo simpatijami. Pred njim je šel predvsem glas: inozemec! In razen tega je bil njegov prednik veliko bolj kapelnik vaške godbe in živahen družabnik v gostilni kot pa dušni pastir. A ljudje so ga radi imeli. Pibernik pa ni bil kapelnik in ne družabnik.

Toda eno leto korenitega, globokega dela je podrla nezaupanje Tirolcev (seveda morda tudi njegovo že malo razrahljano zdravje). Že njegova beseda: vsak bi mislil, da je na prižnici in povsod pristni sin vzhodne Tirolske, tako je znal narečje. In njegovo življenje! Res cel duhovnik, ki je samo iskal in poznal: rešitev duš. Znal je najti pot k tirolski mladini, ki jo je vzgajal po metodah in izkušnji, ki jih je sam imel kot prepričan član KA. In tu je bil tudi edinstven: znal je metodam vlti dušo, odstraniti prenapetosti in ostrine, ne da bi popustil v načelih. Po dveh letih je imel župnijo v rokah. Kako radi so ga imeli: Schwarzach je daleč od rok, pa so ga ljudje pridno obiskovali in imeli zmeraj samo eno vprašanje: „Kdaj prideš spet k nam?“

Njegovo krščanstvo ni bilo samo v ustih. Pa kako globoka in moška je bila njegova pobožnost. Kolikokrat mu je sestra morala potegniti brevir iz rok, kako je hrepenel po maši! Ko je bil lansko zima malo boljši, so ga sestre nekoč spravile k nekemu skioptičnemu preda-

vanju o evharističnem kongresu v Río de Janeiro. Potem mi je dejal: „Mar bi me ženske k maši spravile!“ Obhajilo je bila njegova zadnja želja. Žal ga na smrtni dan ni dobil; umrl je med darovanjem pri prvi nedeljski maši dne 9. decembra.

Zadnja knjiga, ki jo je vneto študiral, je bila Staudingerjeva: *Das Jenseits*. Smrt mu je pretrgala to premišljevanje in gotovo mu je Veliki duhovnik Jezus Kristus pokazal v večnosti, kar je premišljeval zadnje dni svojega zemeljskega življenja. Prosimo Boga, naj mu da večni mir in krščanskemu ljudstvu dosti takih celih duhovnikov.

V celovski stolnici je bil 10. februarja slovesno ustoličen za kanonika g. Aleš Zechner, dekan in prošt v Dobrli vasi. Istočasno je bil g. kanonik dr. Rudolf Blüml umeščen za kapiteljskega sholastika. Obema iskreno čestitamo!

FRANCIJA

Mons. Valentin Zupančič slavi letos 30-letnico svojega delovanja med slovenskimi izseljenci v Liévin-u (Pas-de-Calais) v Severni Franciji. Samo kdor deluje med izseljenci, lahko ve, kaj pomeni to delovanje! Na to delo se je podal kot župnik v Polhovem gradu. Bog daj, da bi se kmalu kdo našel in mu prišel na pomoč za daljši čas!

ITALIJA

G. Rudi Bogatec, upravitelj župnije Kontovel, je postal pred kratkim tamkajšnji župnik. Čestitamo!

Ko je videl Jezus množico, turujeno in lačno, kakor ovce brez pastirja, se mu je zasmilila. Ali se ne bi tudi mi duhovniki ganili od sočutja? Te ovce so obsojene na smrt, ker ne vedo, kje je paša, niti ne poznajo poti do nje. Rojene so za neizmerno bogastvo Kristusovo in niti ne vedo, da obstoja. Ti mali in slabotni, ki prosijo hrane prvega, ki ga srečajo, ljudi brez vesti, in se jim dajo voditi in izžemati... so ovce Kristusove. Jezus je med njimi in ga ne poznajo.

Jezus zaupa nam. Samo z nami računa, da ga damo spoznati tem ubogim, da bi bili deležni njegovega pogleda, polnega sladkosti. Nihče jim ne bo na uslugo, če ne bomo tega storili mi. Kakšna odgovornost?

Michonneau

KNJIGE

KNJIGE DRUŽBE SV. MOHORJA V CELOVCU

za leto 1957 pomenjajo lep knjižni dar za Slovence. — 1. Odlično urejen koledar, ki prinaša razglede po svetu, leposlovje, pesmice, nekaj idejnih člankov in razna poročila iz življenja Slovencev po svetu, tako, da more v svoji razgledanosti vsakomur nekaj nuditi.

2. Družinske večernice prinašajo novost *Pastir Civil*, ki jo je napisal koroški pisatelj duhovnik *Kristo Sreenc*. Delo je pisano živahno in v krenkem jeziku ter nudi zanimivo ljudsko čtivo.

3. Franc Eriavec nadaljuje zgodovino koroških Slovencev. V pričeuiočem II. zvezku ponisuje v glavnem protestantizem in katoliško reformacijo na Koroškem.

4. „Živi Kristusov evangelij“ nam izpod peresa dr. Filina Žaklia v 2. zvezku podaja življenjenise nekaterih novejših svetnikov, ki so bili kanonizirani pod sedanjim sv. očetom.

Doplačilne knjiqe pa so naslednje:

5. Dr. Franc Mihelčič. Naše zdravilne rastline. Zelo zanimiva in obenem praktična knjiga. Pisatelj je na tem polju strokovnjak. Za lažjo uporabo vsebuje knjiga lepo vrsto slik naših zdravilnih rož — deloma v večbarvnem tisku.

6. K Jezusu. Otroški molitvenik. Molitvenik je len, praktičen, v trobarvnem tisku in raznih vezavah in cenah.

7. Kozamurnik. Vesele zgodbe. — Je to slikanica za otroke v večbarvnem tisku in na trpežnem papirju. Otroci bodo imeli svoje veselje, ker je malo teksta in veliko slik.

8. Krščanska vzgoja. Spisal Janez Jenko, salezijanec. V jasni, lahko razumljivi obliki in z lepimi zgledi podaja staršem važnost in cilje katoliške vzgoje v družini. Knjiga je bila izdana kot šmarnice za leto 1956.

9. Nova družinska pratika za leto 1957. — Prinaša krajše članke in zanimivosti in tako nadaljuje tradicijo predvojnje „Družinske pratike“.

KRALJESTVO BOŽJE 1957 (let. XVI)

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Rimu je izdalo majhen zbornik Kraljestvo božje, ki obravnava pod raznimi vidiki ista vprašanja kot nekoč mesečnik Kraljestvo božje, ki so ga zadnja leta urejali stiški cistercijanci. Pred dvema letoma je po zaslugi nekaterih cistercijancev (zlasti p. dr. Metoda Turnška) tudi izšel pri Mohorjevi družbi v Celovcu podoben zbornik na kakih 48 straneh. Tudi sedanji zbornik Kraljestvo božje je tiskala Mohorjeva v Celovcu. Kar priznati je treba, da nam je slovenskim duhovnikom v zamejstvu in tužini bilo že kar dolgčas po tovrstnem slovstvu, ki je v sedanjih razmerah za nas mnogo bolj važno, kakor je bilo nekda. Zbornik je uredil poseben uredniški odbor, opremil pa g. Rafko Vodeb. Razprave, člankov, pesmi pregleda dela s katoliško Cerkvijo ter navedbe knjig za zedinjenje slovanskih ločenih bratov in revij, ki posamezna tovrstna vprašanja obravnavajo, smo res veseli. Za uvod beremo prevod pisma sv. očeta Pija XII. kardinal Tiszerantu ob stoletnici bratovščine sv. Cirila in Metoda. Dr. Janez Vodopivec objavlja razpravo: En Bog, en Kristus, ena Cerkve (7—20). Lep je govor pok. salezijanca dr. Matija Šaruga: Evharistični apostolat molitve za zedinjenje vzhodnih cerkva, ki ga je imel l. 1952 na 35. mednarodnem evharističnem kongresu v Barceloni (21—28). Važna je razprava Franceta Dolinarja: Slovenci in velehradski unionistični shodi, katero je napisal za petdesetletnico velehradskih kongresov 1907—1957) (29—53). Iz nje spoznamo, koliko zaslug ima za te kongrese zlasti prelat dr. Franc Grivec. Anton Koren, S. J., spiritual v Rusikumu, pa obravnava liturgično vprašanje: Velika noč in post v bizantinsko-slovanskem obredu 55—64). Karel Kozina ima tele tri članke: Rimsko prvenstvo in Rusija pri Solovjevu (65—72); Papeški ruski zavod (81—86); Žarki upanja iz Fatime (92/3). Prav jedrnat napisan je članek dr. Pavleta Krajnika: Ruski pisatelj Ivan Kologrivov. A. Kosmač v kratkem članku poroča o zgod-

vini in pomenu grškega samostana Grottaferrata pri Rimu (94—96). F. D. podaja poročilo o Velehradskem kongresu v Združenih državah od 28. do 30. sept. 1956 v češki benediktinski opatiji sv. Prokopa v Lisle pri Chicagu (Ill., USA), katerega se je udeležil tudi ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman (97 do 99). P. dr. Metod Turnšek ima objavljena dva kratka članka: Benediktinska opatija Niederalteich in vzhodni apostolat (99—100) ter Stiška opatija in njeno delo za cerkveno zedinjenje (101 do 102). S. Janežič je prispeval prevod Lermontove pesmi Molitev (6), svojo pesem Trpečim bratom (28) ter črtico Srečanje (73—76). Pod naslovom od

vzhoda do zahoda beremo zanimivo kroniko dogodkov v letu 1956, ki so v zvezi z delom za cerkveno zedinjenje (103 do 112). Pod naslovom Med knjigami in revijami pa najdemo kratko oceno dolge vrste knjig ter razprav in člankov v raznih revijah, ki obravnavajo vprašanja krščanskega Vzhoda. Pa še mnogo drugih spodbudnih stvari najdemo ter pristrčno vabilo ob koncu, naj se zanimamo za Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Prav je, da vsi slovenski duhovniki z ljubeznijo do ločenih slovanskih bratov vzamemo ta zbornik v roke. Uredniki pa naj poskrbe, da bomo vsakega novega zbornika tako veseli, kot smo sedanjega. — F. Ž.

Po katoliškem svetu

KATOLIČANI NA IRSKEM

Irska šteje štiri in pol milijona prebivalcev. Vsako leto se jih izseli okrog 25.000. Štiristo let so bili pod angleško oblastjo in so se mogli po dolgih bojih šele leta 1923 osvoboditi tega jarma. V sedmem stoletju so pokristjanili skoraj vso zapadno Evropo, v zadnjih stoletjih pa sedanji anglosaksonski svet. Narodno Irci ne igrajo vloge v svetu, versko pa so med prvimi. Irski katolicizem zasluži posebno pozornost.

95 odstotkov prebivalstva je katoliške vere, ostali so protestanti in le nekaj je brezvercev. Glavna moč irskega katolicizma je v šolstvu. Cerkev ima šolstvo popolnoma v svojih rokah. Ljudske šole so vse verske in jih vzdržujejo starši s pomočjo države. Vodijo jih duhovniki, le v nekaterih župnijah šolski bratje. Država skrbi za zdravstveno stanje otrok in pazi zelo tudi na to, da so učitelji dobro pripravljeni za svojo stroko.

Srednje šole vodijo redovniki in redovnice. Tudi univerzo vodijo redovniki in je podrejena kontroli škofov. Če je kak profesor na univerzi brezverec, ne sme na noben način pri predavanjih braniti svojih idej.

Edini učni zavod, ki ni pod nadzorstvom Cerkve, je protestantska univerza v Dublinu. Imenuje se Trinity College. Je zelo cenjena in se more po vsem meriti z državno univerzo, ki jo nadzorujejo katoliški škofje. Katoličani imajo pod kaznijo izobčenja prepovedano študirati na tej univerzi. Samo škof more dati iz posebnih razlogov dovoljenje za to. Ta doslednost ima svoj izvor v zgodovini. Protestanti so ustanovili to univerzo z namenom, da bi uničili katolicizem na Irskem. Prav zaradi te univerze so bila do konca prve svetovne vojne vsa odgovorna mesta v deželi v rokah liberalcev in protestantov. Po osvobojenju so se morali katoličani vladati sami in so bili prisiljeni ustanoviti svojo državno univerzo. Ta katoliška univerza je pokazala že ogromno lepih sadov irskega katolicizma, doma in v tujini. Pomislimo na veliko število misijonarjev, ki jih Irska leto za letom pošilja v svet, in na Marijino legijo, ki je bila ustanovljena leta 1921 v Dublinu in vrši danes veliko preroditveno apostolsko delo po vsem svetu. Irska ima danes enako število misijonarjev kakor Italija.

Irci so pobožni. Večina se pokriža,

ko gre mimo cerkve. Kako je vera vko-
reninjena v ljudstvu, nam priča-
jo na naselij, ulic, trgov, obcestna zname-
nja, verske organizacije, bratovščine,
pobožnosti, svete podobe po stanovanjih,
nabožni članki v dnevnikih. Udeležba pri
sv. maši je nekaj presenetljivega. Tudi
med tednom je veliko ljudi pri sv.
maši. Ni pa pri verskih opravilih ve-
liko petja in vsa liturgična opravila
se vrše kar najbolj skromno. Zakaj?
Angleži so Irce kot katoličane prega-
njali in jih hoteli pokončati. Lord Bowes
je izjavil: „Angleški zakon ne prizna
pravice eksistence irskemu katoličanu.“
Zato je bilo v cerkvi pri opravilih vse
tiho, da so se na ta način nekoliko skri-
vali pred preganjanjem in da so poka-
zali, da nočejo na noben način posnemati
anglikanskih verskih opravil, pri kate-
rih je veliko petja in drugega zunanjega
pompa. Zadnja leta so tozadevno začeli
posnemati ostali katoliški svet.

Irec je že nekako po naravi nagnjen
k strogemu življenju. Ljudstvo ima zelo
globoko vrojen čut dobrega in slabega.
Dobro ve, kaj žali Boga. Živeti moralno
je zanj duhovna potreba, ne samo po-
korsčina napisanim zakonom.

Nesramnih plesov ni. Tudi dovoljeni
plesi se vrše pri napol zaprtih vratih.
Ni nemoralne propagande. Nevarnih
knjig ni. Isto je z modo. Cerkev in
civilni zakoni to vse tako urejajo. Raz-
poroka je prepovedana. Tudi, kdor je
ločen v inozemstvu, se na Irskem ne
more znova poročiti.

Čeprav je dežela versko in moralno
na taki višini, število prebivalstva pada.
Zakaj? Sredi prejšnjega stoletja jih je
dva in pol milijona umrlo od lakote
(angleška politika). Veliko se jih iz-
seli vsako leto. Poročajo se zelo pozno
in ni družin s številnimi otroki. Za
vzgojo ženinov in mladih poročencev je
odlično opskrbljeno.

Za Irce je tudi značilen boj proti
alkoholizmu. V preteklem stoletju je bil
rak rana irskega naroda. Danes je po-
polnoma drugače. To po zaslugi proti-
alkoholne zveze „Pionirji“, katere čla-
ni se obvežejo odpovedati se vsaki al-
koholni pijači. To odpoved storijo, ne
samo zato, ker pijača škoduje zdravju,
ampak vzamejo to nase kot žrtev za
uspeh pri reševanju drugih.

Duhovniki živijo z ljudstvom in med
ljudstvom. Duhovnika je mogoče sre-
čati povsod. Tudi v gledališču in kinu
in na veselicah in se nad tem nihče
ne pohujšuje. Srečamo ga pri protial-
koholnem gibanju, pri organiziranju
sindikato, na čelu kmečkih organizacij.
Ne najdemo ga pa pri političnem de-
lovanju. To tudi potrebno ni, ker ima
Cerkev popoln vpliv na politike laike.

Duhovnik se ne počuti nikjer tu-
jega. Družinsko življenje je na Irskem
tako lepo urejeno, da je duhovnik enako
doma v revni kakor v bogati družini.
Duhovnik je bil v zgodovini Irse vedno
na strani ljudstva preganjan. Zato ima
danes pri njem toliko zaupanje. Lepo
je, ker duhovnik tega ne izrablja za
osebne koristi. Tudi višje cerkvene obla-
sti ne izrabljajo tega zaupanja ljudstva
sebi v korist. Tudi ni mogoče govoriti
o kakem klerikalizmu na Irskem. Do-
kler je mogoče, imajo laiki popolno svo-
bodo odločanja. Če prestopijo meje bož-
jih zapovedi, takrat pa seveda cerkvena
oblast odločno nastopi in pri korenini
zaduši vsako nevarnost. Tako je ostro
nastopila ob predlogu zakona o kontroli
rojstev (Birth Control). In, kar odloči
cerkvena oblast, o tem verniki ne deba-
tirajo. Vsak odlok Cerkve jim je svet.
Kako lep zgled za katoličane po drugih
deželah!

(Po „Information Catholique“)

Izdaja: Konzorcij (Gregor Mali). — Urejuje: uredniški odbor (dr. Ivan Ahčin,
Rivadavia 234, Adrogué FNGR, prov. Buenos Aires, Argentina). — Uprava: Stanko
Skrbe, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina. — Tiska tiskarna Salguero,
calle Salguero 1506, Buenos Aires, Argentina

